

FELSEFE VE DİN BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS DERSLERİ

Dersin Kodu	Dersin Adı	Kredi Saati	
		T.P.K.	ECTS
<u>DİNLER TARİHİ</u>			
FDB 501	Karşılaştırmalı Dinler Tarihi I	303	6
FDB 502	Karşılaştırmalı Dinler Tarihi II	303	6
FDB 503	Günümüz Dinler Arası Diyalog	303	6
FDB 504	Dinler Tarihi Metodolojisi	303	6
FDB 505	İlkel Topumlarda Din	303	6
FDB 506	Halk İnanışları	303	6
FDB 507	Dinler Tarihi Araştırmaları I	303	6
FDB 508	Dinler Tarihi Araştırmaları II	303	6
FDB 509	Din Fenomenolojisi	303	6
FDB 510	Tarihi Metinler (Osmanlıca)	303	6
FDB 511	Yeni Dini Hareketler	303	6
FDB 512	Anadolu ve İran Dinleri	303	6
FDB 513	Misyonerlik Faaliyetleri	303	6
FDB 514	Konsiller Tarihi	303	6
FDB 515	Eski Türk Dini Tarihi	303	6
FDB 516	Yahudi Kutsal Metinleri	303	6
FDB 517	Monofizit Kiliseler	303	6
FDB 518	Osmanlı Topraklarında Hıristiyan Mezheplerin Mücadelesi	303	6
FDB 519	Dinler Tarihi Bilimine Giriş	303	6
FDB 520	Hıristiyanlık Tarihi	303	6
FDB 521	Müslüman, Yahudi-Hıristiyan Polemikleri	303	6
FDB 522	Kitab-ı Mukaddes İncelemeleri	303	6
FDB 523	İlahi Dinlerde Yaradılış	303	6
FDB 524	Günümüz Dünya Dinleri	303	6
<u>İSLAM FELSEFESİ</u>			
FDB 525	İslam Felsefesi Araştırmaları	303	6
FDB 526	İslâm Düşüncesinde Felsefi Akımlar	303	6
FDB 527	İslam Düşüncesinde Yeni Eflatuncu Unsurlar	303	6
FDB 528	İslam Düşüncesinde Felsefe ve Din İlişkisi	303	6
FDB 529	İslâm Felsefesinde Ahlâk Problemi	303	6
FDB 530	İslam Felsefesinde Tanrı ve Alem İlişkisi	303	6
FDB 531	İslam Düşüncesinde Tanrı'nın Sıfatları Problemi	303	6
FDB 532	Gazâli ve Sonrası Felsefi Düşünce	303	6
FDB 533	Osmanlı'da Felsefi Hareketler	303	6
FDB 534	İslam Felsefesi Metinleri	303	6
FDB 535	Türk Filozofları	303	6
FDB 536	Vahdet-i Vücut Felsefesi	303	6
FDB 537	İslam Felsefesine Giriş	303	6
FDB 538	İslam Felsefesinin Kaynakları	303	6

FDB 539	İslam Düşüncesinde Tehafüt Geleneği	303	6
FDB 540	Çağdaş İslam Felsefesi Çalışmaları	303	6
FDB 541	Klasik Türk Düşüncesi	303	6
FDB 542	Çağdaş Türk Düşüncesi	303	6

DİN SOSYOLOJİSİ

FDB 543	Şehirleşme ve Din	303	6
FDB 544	Türkiye’de Empririk Din Sosyolojisi Çalışmaları	303	6
FDB 545	Din Sosyolojisi Araştırmaları I	303	6
FDB 546	Din Sosyolojisi Araştırmaları II	303	6
FDB 547	Din Sosyolojisi Metodolojisi I	303	6
FDB 548	Din Sosyolojisi Metodolojisi II	303	6
FDB 549	Dini Gruplar Sosyolojisi I	303	6
FDB 550	Dini Gruplar Sosyolojisi II	303	6
FDB 551	Din Sosyolojisinin Temel Problemleri	303	6
FDB 552	Din Sosyolojisi Kaynak Metinleri	303	6
FDB 553	Din ve Toplumsal Kurumlar	303	6
FDB 554	Toplumsal Değişme ve Din	303	6

DİN EĞİTİMİ

FDB 555	Dini Danışma ve Rehberlik	303	6
FDB 556	Sosyal Kurumlarda Din Hizmetleri	303	6
FDB 557	Din Eğitimi Tarihi I	303	6
FDB 558	Din Eğitimi Tarihi II	303	6
FDB 559	Din Eğitimi Bilimine Giriş	303	6
FDB 560	Din Eğitiminde Temel Kavramlar	303	6
FDB 561	Çocukluk ve Ergenlikte Dini Gelişim	303	6
FDB 562	Yetişkin Dönemi Din Eğitimi	303	6
FDB 563	Eğitim Felsefesi	303	6
FDB 564	Din Öğretimi Teknolojileri ve Materyalleri	303	6
FDB 565	Özel Öğretim Yöntemleri I	303	6
FDB 566	Özel Öğretim Yöntemleri II	303	6

DİN FELSEFESİ

FDB 567	Din Felsefesinin Ana Meseleleri	303	6
FDB 568	Tanrı Tasavvurları	303	6
FDB 569	Din ve Bilim İlişkisi	303	6
FDB 570	Kötülük Problemi	303	6
FDB 571	Tanrı’nın Varlığı Hakkındaki Deliller	303	6
FDB 572	Din ve Ahlak ilişkisi	303	6
FDB 573	Din Felsefesinin Temel Kavramları	303	6
FDB 574	İman-Akıl İlişkisi	303	6
FDB 575	Türkiye’de Din Felsefesi Çalışmaları	303	6
FDB 576	Ruh ve Ölümsüzlük	303	6
FDB 577	Tanrı-Âlem İlişkisi	303	6
FDB 578	Vahiy Problemi	303	6

FELSEFE TARİHİ

FDB 579	Felsefe Tarihine Giriş	303	6
FDB 580	Descartesten Kant’a Batı Felsefesi	303	6

FDB 581	Antik Yunan Felsefesi	303	6
FDB 582	Locke ve Leibniz: Deneycilik ve Akılcılık Çekişmesi	303	6
FDB 583	Felsefede Terminoloji	303	6
FDB 584	Bilgi Felsefesi	303	6
FDB 585	Felsefe Problemleri	303	6
FDB 586	Kant Felsefesi	303	6
FDB 587	Felsefe Çalışmalarında Yöntem	303	6
FDB 588	Metafizik	303	6
FDB 589	Felsefe Akımları	303	6
FDB 590	Ahlak Felsefesi	303	6
FDB 597	Yüksek Lisans Semineri	021	8
FDB 599	Yüksek Lisans Tezi	----	50
FDB 701	Uzmanlık Alanı Dersi	----	20

**FELSEFE VE DİN BİLİMLERİ ANABİLİM DALI YÜKSEK LİSANS
PROGRAMINDA OKUTULACAK DERSLERİN İÇERİĞİ**

DİNLER TARİHİ

FDB 501 Karşılaştırmalı Dinler Tarihi I 303

Karşılaştırmalı Dinler Tarihinin anlamı, ortaya çıkışı ve ilgili olduğu bilim dalları. Karşılaştırmalı Dinler Tarihinin tarihçesi; Antik dönemde, Sami dinlerde ve Batıda Karşılaştırmalı Dinler Tarihi çalışmaları; Karşılaştırmalı Dinler Tarihinin problemleri ve çözüm yolları; Karşılaştırmalı Dinler Tarihi Araştırma yöntemleri (İlahiyat-Kelam merkezli karşılaştırmalı din çalışmaları, Antropolojik açıdan karşılaştırmalı din çalışmaları, Karşılaştırmalı tarihsel yaklaşım, Ekolojik açıdan karşılaştırmalı din çalışmaları, iki dinin karşılaştırması, sınırlı ve dar konuların karşılaştırılması)

FDB 502 Karşılaştırmalı Dinler Tarihi II 303

Günümüzde yaşayan dinlerin inanç hususlarından inanç esasları, Tanrı, melek, Kutsal kitap, peygamber, kainatın ve insanın yaratılışı, Ahiret ve Mesih-Mehdilik gibi konular ile ibadet hususlarından dua-namaz, temizlenme, oruç, kurban, tövbe, mabet ve hac konularında karşılaştırmalar yaparak benzer ve farklı noktaları tespit etmek.

FDB 503 Günümüz Dinler Arası Diyalog 303

Diyalog faaliyetlerinin tarihçesi; II. Vatikan Konsili ve diyalog; Kilise dokümanlarında diyalog; Hıristiyan olmayanlar sekreteryası ve diyalog faaliyetleri; Papa VI. Paul ve Papa II. John Paul dönemleri diyalog faaliyetleri; Dünya Kiliseler Birliği ve diyalog faaliyetleri; Hıristiyan-Müslüman diyaloguna genel bir bakış.

FDB 504 Dinler Tarihi Metodolojisi 303

Dinler tarihi ve ilgili olduğu bilim dalları; Dinler Tarihi metotları; Dinin kökenlerini araştırma; Kutsalın Morfolojisi; Göksel simgeler ve ayinler; Su ve su simgeciliği; Yer, kadın ve doğurganlık; Tarım ve verimlilik kültürleri; Kutsal mekânlar; Mitlerin Morfolojisi ve işlevleri; Simgelerin yapısı.

FDB 505 İlkel Toplumlarda Din 303

İlkel toplumda Naturizm, Animizm, Totemizm, Şamanizm, Büyü, Efsane inançları; İlkel toplumlarda İbadet; Yaşayan ilkel toplumlardan örnekler; İlkel toplumların dini inançları hakkındaki Psikolojik, Sosyolojik kuramlar ve bunların eleştirisi.

FDB 506 Halk İnanışları 303

Halk inançlarının tanımı, konusu, alanı, mahiyeti; Halk İnanışları araştırma teknikleri; Türk toplumunda görülen geçiş dönemleri (doğum, sünnet, evlenme, ölüm), bereket, uğur-uğursuzluk, halk hekimliği ile ilgili inanışlar ve bu inanışların kökeni.

FDB 507 Dinler Tarihi Araştırmaları I 303

Dinler Tarihinin konusu, alanı, amacı ve dinin kaynağı ile ilgili tartışmalar. Batıda, İslam Aleminde ve Türkiye’de Dinler Tarihi çalışmaları. Haniflik, Sabiilik ve Yahudilik; ortaya çıkışı, tarihi gelişimi, inanç ve ibadet özellikleri, Kur’an’a göre Yahudilik, Tevrat’a göre Yahudilik.

FDB 508 Dinler Tarihi Araştırmaları II 303

Hıristiyanlık; ortaya çıkışı, tarihi gelişimi, inanç ve ibadet özellikleri, Hıristiyan mezhepleri ve ortaya çıkış sebepleri, Mezhepler arasında görülen farklılıklar. İncil ve Kur’an’a göre Hıristiyanlık. İslamiyet; ortaya çıkışı, tarihi gelişimi, inanç ve ibadet özellikleri, İslam dininin temel özellikler, Kur’an’a göre İslam dini.

- FDB 509 Din Fenomenolojisi 303**
Fenomenoloji ilminin ortaya çıkışı, metodu, amacı, Fenomenoloji akımları ve temsilcileri.. Din Fenomenolojisinin metodu, amacı ve özellikleri. Din Fenomenolojisinin Felsefi Fenomenolojiden farkı. Din fenomenolojisi çeşitleri ve yöntemleri. Din Fenomenolojisinde Fenomenolojik Uygulama, Tanrı fenomenolojisi, Dinlerdeki ibadet Fenomenlerinden Namaz (Dua), Oruç, Kurban, Hac, Tevbe, Sünnet, Zikir vb. Fenomenlerin değerlendirilmesi. Dinlerdeki mabet, çan, haç vb. Fenomenlerin incelenmesi
- FDB 510 Tarihi Metinler (Osmanlıca) 303**
Dinler tarihi ile ilgili olarak Osmanlıca yazılmış olan Şemsettin Sami'nin "Esatir", Ahmet Mithat Efendinin "Tarih-i Eryan", M.Şemseddin'nin "Tarih-i Eryan" isimli eserlerden örnek metinlerin okutulması, açıklanması ve analiz edilmesi.
- FDB 511 Yeni Dini Hareketler 303**
Hıristiyanlık kaynaklı Yehova şahitleri, Moonculuk, Kuveykılar, Metodistler, Baptilistler; İslam kaynaklı Babilik ve Bahailik, Kadiyanilik gibi dini hareketlerin ortaya çıkışı, tarihi gelişimi, inanç esasları, diğer gruplardan ayrılmasına neden olan fikirleri, ibadet usulleri.
- FDB 512 Anadolu ve İran Dinleri 303**
Eski Anadolu dinleri; İnanç ve ibadet noktasında temel özellikleri ve günümüzdeki izleri. Eski İran dinlerinden Mitraizm, Zerdüştlük ve Maniheizm'in ortaya çıkışı, inanç, ibadet ve ahlaki özellikleri, kutsal metinleri, diğer dinler üzerindeki etkileri.
- FDB 513 Misyonerlik Faaliyetleri 303**
Misyon ve misyonerlik, misyonerliğin tarihçesi. Misyoner gruplar, Müslümanlara yönelik misyon çalışmalarının ortaya çıkışı, çalışma metotları, hedef kitleleri. Günümüzde Hıristiyan misyonerlerinin Ortadoğu ve Türkiye'deki faaliyetleri, amaçları ve kullandıkları argümanlar.
- FDB 514 Konsiller Tarihi 303**
Konsillerin menşei ve amacı; Havariler Konsili, I. İznik Konsili, I. İstanbul Konsili, Efes Konsili, Kadıköy Konsili, II. İstanbul Konsili, III. İstanbul Konsili, II. İznik Konsili, IV. İstanbul Konsili, Trente Konsili, I.-II. Vatikan Konsillerinin yapılış sebepleri, Hıristiyanlık için taşıdığı önem ve Hıristiyan toplumunda getirdiği yenilikler.
- FDB 515 Eski Türk Dini Tarihi 303**
Eski Türklerde Tanrı ve Gök Tanrı inancı, Atalar kültü, Tabiat kuvvetlerine inanma, Kozmoloji, Kozmogoni, Eskatoloji, Dini törenler, Kam (Şaman), Eski Türklerde ahlak, Geçiş mensekleri, Geleneksel Türk Dini etrafında yapılan tartışmalar, Evrensel dinlerle temaslara ve bunların Türkler arasında kısmi yayılışı.
- FDB 516 Yahudi Kutsal Metinleri 303**
Yahudi geleneğinde mevcut olan kutsal metinlerin tasnifi; Yazılı Tevrat'ın mahiyeti, vahyi, yazılması, teşekkülü ve Yahudilerin bakışı; Sözlü Tevrat'ın (Mişna-Gamara-Talmud) mahiyeti, teşekkülü ve Yahudiler için önemi; Midraş ve Zohar kitaplarının mahiyeti ve önemi.
- FDB 517 Monofizit Kiliseler 303**
Monofizit kiliselerinin genel özellikleri; Monofizit kiliselerin ortaya çıkışına tesir eden dini ve siyasi sebepler; Süryani kilisesinin, menşei, temel inanç ve ibadet özellikleri ve günümüzdeki durumu; Ermeni kilisesinin menşei, temel inanç ve ibadet özellikleri ve günümüzdeki durumu; Habeş ve Kıpti kiliselerinin; menşei, temel inanç ve ibadet özellikleri.
- FDB 518 Osmanlı Topraklarında Hıristiyan Mezheplerin Mücadelesi 303**
Türk fethinden önce Anadolu'da mevcut olan Hıristiyan mezheplerinin genel özellikleri ve aralarındaki dini ve siyasi mücadeleler; Türk fethinden Osmanlı dönemine kadar Anadolu'daki Hıristiyan mezhepleri arasındaki siyasi ve dini mücadeleler; Osmanlı döneminde Monofizit, Katolik, Ortadoks ve Protestanların dini ve siyasi mücadelelerinin sebepleri, amaçları ve sonuçları.

FDB 519 Dinler Tarihi Bilimine Giriş 303

Bir bilim olarak Dinler Tarihinin ortaya çıkışı, tarifi, konusu, kullandığı metotlar, tarihsel gelişim seyri, Dinler Tarihinin kaynakları, Batı'da ve Ülkemizde Dinler Tarihi çalışmaları.

FDB 520 Hıristiyanlık Tarihi 303

Hıristiyan ve Hıristiyanlık kavramları, Hıristiyanlığın tarihsel gelişimi, Hıristiyan Konsilleri, Hıristiyan mezhepleri, Hıristiyan Kutsal kitapları, Hıristiyanlık tarihinde Haçlı seferleri ve din savaşları, Engizisyon mahkemelerinin doğuşu ve gelişmesi, Luther ve hayatı, Hıristiyan-Müslüman münasebetleri

FDB 521 Müslüman, Yahudi-Hıristiyan Polemikleri 303

Tarihsel süreç içerisinde Yahudi, Hıristiyan ve Müslüman münasebetleri, din temsilcilerinin karşılıklı olarak yaydıkları polemik metinler, Müslümanların, Yahudi ve Hıristiyanlara yöneltmiş oldukları teolojik eleştiriler, İsa, Meryem İnciller, vaftiz, sünnet, vahiy, Üzeyir Allah'ın oğlu mudur? Meselesi ile ilgili tartışmalar ve bunların değerlendirilmesi.

FDB 522 Kitab-ı Mukaddes İncelemeleri 303

Yahudi kutsal kitabıyla ilgili temel bilgiler, Yahudi, Hıristiyan ve İslam dünyasında Kitab-ı Mukaddesle ilgili yapılmış olan çalışmalar, Yahudi, Hıristiyan ve Müslümanların kutsal kitaba bakışlarının bilimsel bir şekilde ele alınması, değerlendirilmesi.

FDB 523 İlahi Dinlerde Yaradılış 303

İlahi dinlere (Yahudilik, Hıristiyanlık ve İslam) göre, yaradılışın mahiyeti, evrenin ve insanın yaratılışı, yeryüzünde hayatın nasıl başladığı, türlerin nasıl meydana gelmiş olduğu. Tanrı, kutsal kitap, Yaradılış, Adem ve Havva kavramları, türlerin meydana gelişi ve evrimi gibi konulara İlahi dinlerin bakışı.

FDB 524 Günümüz Dünya Dinleri 303

Günümüzde müntesipleri olan belli başlı dinlerin tanıtılması, Hinduizm, Budizm, Taoizm, Konfüçyanizm, Yahudilik, Hıristiyanlık, Müslümanlık inanç esasları ve pratikleri, mezhepleri ve dünyadaki dağılımlarına göre ele alınması.

İSLAM FELSEFESİ

FDB 525 İslâm Felsefesi Araştırmaları 303

Felsefi düşüncenin İslâm'a girmesi. Müslüman filozofların ortaya çıkışları, tarihi gelişimi ve temsilcileri. Hicri II. yüzyılda İslam dünyasının sınırlarının Atlas Okyanusundan Türkistan ve Hint ortalarına, Hint Okyanusundan Kafkaslara dayanması üzerine Müslümanların Yahudi Hıristiyan ve İranlılarla başlattıkları kültürel alışveriş. Büyük bir kısmı Batı'dan olmak üzere Doğu kaynaklarının da içinde bulunduğu geniş bir fikri hareketin kaynaklarının İslam dünyasına intikali. Beytü'l-Hikme ve onun etrafında şekillenen tercüme faaliyetleriyle Platon, Aristo, Yeni Platonculuk felsefe ekollerine ve filozoflarına ait pek çok eserin Arapça'ya tercüme edilişi. Kindi, Farabi, İbn Rüşd, İbn Sina, Gazâlî, Sühreverdî, İbn Tufyl ve diğer filozofların hayatları, felsefesi ve din anlayışları.

FDB 526 İslâm Düşüncesinde Felsefi Akımlar 303

Tabiatçılık, Dehrilik, Meşşailik, İshrakilik gibi İslâm düşüncesinde oraya çıkmış felsefi akımların ortaya çıkışları, tarihi gelişimleri, fikri yönleri, aralarındaki farklar. Tabiatçılık akımının İslam düşünce geleneği içinde doğmasının sebebi, İslam düşüncesindeki özgür araştırmadan ve bazı temel kabullerden kaynaklanmaktadır. Tabiatçı felsefe ekolu İslam düşüncesinde ilk defa deney ve tümevarım metodunu kullanan ekoldür. Bilginin duyumlardan geldiğini ilk savunan felsefi sistem olarak bilinmektedir. Ebu Bekir Zekeriyye er-Razi'nin başını çektiği bu ekolün felsefi sisteminin temelinde beş ezeli ilke (Allah, boşluk, zaman, ruh ve madde) yatmaktadır. Meşşailik; dayandığı esaslar ve temsilcilerinin fikirleri bakımından ele alınır. Özellikle Kindi, Fârâbî, İbn Sînâ İbn Rüşd gibi filozofların metafizik düşünceleri ve

Meşşai ekole katkıları üzerinde durulur. İshrakilik düşüncesinde işe İbn Sînâ ile başlayan İshraki gelenek ve onun genel prensipleri dayandığı tarihi kaynaklar ve dayanakları ele alınır.

FDB 527 İslam Düşüncesinde Yeni Eflatuncu Unsurlar 303

İslam Felsefesi'nin gelişmesinde, Platon ve Aristotelesçi fikirlerin yanı sıra, Yeni Eflatunculuk önemli yer tutmaktadır. Meşşai felsefedeki sudûr nazariyesi ve Vahdet-i Vücutçu felsefedeki varlığın birliği fikri ile, Yeni Eflatunculuk'taki varlığın taşması görüşü arasında bağlantının bulunduğu ileri sürülmektedir. Buradan hareketle Yeni Platoncu sudur felsefesinde Bir'in manası ve Bir'den meydana gelen çok'un manaları üzerinde durulur. İslam filozoflarına Aristoteles'e atfedilip kendisine ait olduğu sanılan el-İzah fi hayril mahz, Esulucya Aristutalis, Risaletun fi'l-İlmi'l-İlahi gibi eserler üzerinden bir eseri nedeniyle Plotins felsefesinin Aristoteles felsefesi olarak bilinip yayılması Meşşai gelenekte önemli bir yere sahiptir. Bu eserlerin bir kısmının bizzat Plotinus'a ait olması nedeniyle Plotinus felsefesi Meşşai geleneğe kolayca etkide bulunmuştur. Yeni Platonculukta yer alan bazı kavram ve problemler Fârâbî, İbn Sînâ ve ve İbn Rüşd felsefesine doğrudan etki yapmıştır. Bu iddiaların araştırılması ve doğruluğunu ortaya koymak dersin ana ilkelerindedir.

FDB 528 İslam Düşüncesinde Felsefe ve Din İlişkisi 303

İslam Felsefe geleneğinde çeşitli sebeplere bağlı olarak uzlaşmacı bir yöntem bulunmaktadır. Bu uzlaşma çabaları hem din ile felsefe hem de filozofların görüşleri arasında yapılmaya çalışılmıştır. Farabi, hem Platon ve Aristoteles'in görüşlerini hem de felsefe ile dini uzlaştırmaya çalışırken; İbn Sina ve İbn Bâcce, İbn Tufeyl ve İbn Rüşd gibi filozoflar da Din (İslam) ile felsefenin uzlaştırılması için büyük çabalar sarf etmişlerdir. İbn Rüşd, Aristoteles'i yanılmaz bir otorite kabul ederek, İslam inançları ile Aristoteles'in görüşlerini telif etmeye gayret etmiştir. Bunun için de İslamî bir metot olan te'vil'i kullanmıştır. Aynı şekilde Platoncu görüşler de bazı İshrakilerce dinî bir karaktere büründürülerek açıklanmaya çalışılmaktadır. Bu alandaki en meşhur filozof ise Şehabeddin Sühreverdi'dir.

FDB 529 İslâm Felsefesinde Ahlâk Problemi 303

Felsefî bir disiplin olarak ahlâk kavramının ortaya çıkışı, filozofların ahlâk felsefesini ele alışları. Ahlak felsefesinin tanımı, sahası, özellikleri ve kaynakları. Ahlak felsefenin problemleri arasında yer alan, olgu ve değer, ahlaki müeyyide, ahlak sanat mıdır ilim midir? Nefs ve nefsin kuvvetleri, iyi ve kötü kavramları, niyet, vicdan ve vicdani değerler, Ahlak ve hukuk ilişkisi gibi kavramsal ve problematik sorunlar. İslam Ahlak felsefesinin oluşumunda Kuran ve hadislerin verileri. Kur'an'da geçen ahlaki kavramlar; teorik ahlakta yükümlülük, sorumluluk, müeyyide, niyet, amelin saikleri, gayret gibi ahlaki kavramlar. İslam Ahlak felsefesinin tarihi kökenleri ve Yunan felsefesinin mirası. Başta Aristoteles'in Nikomakhos'a Ehtik isimli eserinden başlayarak Yunan düşünürlerinin Ahlak anlayışları ve bu anlayışların İslam ahlak filozofları üzerindeki etkileri. İslam düşünürlerinin Ahlak felsefesiyle ilgili eserleri. İbn Miskeveyh'in Tehzibu'l-Ahlak'ı ile, Kınalızade Ali Efendi'nin Ahlakı Alâi'sini hem ilk dönem hem de son dönem ahlak anlayışları açısından karşılaştırma

FDB 530 İslam Felsefesinde Tanrı-Âlem İlişkisi 303

Meşşai ve İshraki felsefede Tanrı ve âlem ilişkisi çeşitli boyutlarıyla tartışılmıştır. Tanrı ve insan ilişkisi bu konuya girmektedir. Gerek Meşşai ve gerekse İshraki felsefede Tanrı âlem ilişkisi, geleneksel İslam anlayışındaki yaratan ve yaratılan arasındaki ilişkiden farklı bir çerçevede ele alınmaktadır. Bu ekollerde farklı biçimlerde de olsa âlemin kıdemi görüşü, diğer müslüman düşünürler tarafından eleştirilere maruz kalmıştır. Aynı şekilde Tanrı'nın âlemi nasıl meydana getirdiği ve âlemin idare edilmesinde aracı varlıkların (Melek/Faal Akıl) rolü fikrinin, İslam ile bağdaşıp bağdaşmadığı hakkında önemli tartışmalar doğmuştur. Ayrıca peygamberlik ve vahiy gibi konular Tanrı ve insan ilişkisi bağlamında ele alınmaktadır.

FDB 531 İslâm Düşüncesinde Tanrı'nın Sıfatları Problemi 303

Tanrı'nın sıfatları mes'alesi H. I. Asırdan itibaren müslümanlar arasında tartışılmaya başlanmış ve bu tartışmalardan çok farklı görüşler ortaya çıkmıştır. Mutezile ve felasife

denilen filozoflar sıfatları Tanrı'nın zatı ile aynı görmüşler; buna mukabil Eş'arîler sıfatların Tanrının zatının ne aynı ne de gayrı olduğunu ileri sürmüşlerdir. Ayrıca Meşşai İslam filozofları Tanrı'nın sıfatlarını müstakil olarak ele almak yerine tüm sıfatları ilim sıfatı içinde değerlendirmektedirler. Bu anlamda kudret, irade, yaratma gibi sıfatları geleneksel İslam anlayışından farklı olarak yorumlamaktadırlar. Tanrı'nın sıfatları hususunda Meşşailere örnek olarak Farabî ve İbn Sina gibi filozofların görüşleri ele alınmasına rağmen Mutezile'deki farklı görüşler sebebiyle bu ekolün fikirleri genel olarak ele alınacaktır. Ayrıca Gazâlî'nin Farabi ve İbn Sina gibi filozoflara bu hususta yönelttiği eleştiriler ve İbn Rüşd'ün de Gazâlî'ye cevabı önem arz etmektedir.

FDB 532 Gazâlî ve Sonrası Felsefi Düşünce

303

Gazzâlî'nin Felsefesi, Filozofları tenkidi, Gazâlî'nin yanlış anlaşılması ve sebepleri, Gazâlî'ye tepkiler, felsefi düşüncenin duraklaması ve gerilemesi meselesi. Gazâlî'nin filozofları tekfir ettiği üç mesele ve ispatlayamadıklarını düşündüğü 17 mesele. Gazâlîci felsefi düşüncenin Gazâlî sonrası filozoflarına bıraktığı etki. Gazâlî sonrası İslam dünyasında ortaya çıkan filozoflardan İbn Rüşd ve felsefesi ile Gazâlî'yi tenkidi. Gazâlî'nin tesirinde kalan filozoflar. Özellikle Süheverdi ve İşrak felsefesi ile İbn Arabi ve İbn Tufeyl'in felsefeleri. İslam tasavvufunun gelişimi ve kurumsallaşması ile Gazâlî arasındaki ilişki.

FDB 533 Osmanlı'da Felsefi Hareketler

303

Türklerin İslam medeniyetindeki konumunu görmezlikten gelerek, onların ilim, kültür ve felsefe bakımından hiçbir özellikleri olmadığı şeklinde yaygınlaşan görüşlerin temelinde, Türlerin özellikle de Osmanlıların medeni ve bilimden uzak bir kavim olduğu anlayışı bulunmaktadır. Bu iddiaların, tamamen ideolojik olup, doğru olmadığını göstermek için Osmanlı'nın yetiştirmiş olduğu düşünürlerin görüşlerinin incelenmesi gerekmektedir. Ancak bu şekilde Osmanlı'da felsefi düşünüşün varlığı ortaya çıkar. Osmanlıların Türk-İslam düşüncesi tarihindeki konumunu belirlemeye ışık tutmak amacıyla, ileride yapılması muhtemel Milli Bibliyografya çalışmalarının alt yapısının oluşturulması gerekmektedir. Bu yüzden, Osmanlı'da yetişmiş olan Cürcani, Taftazani, Alaaddin Ali Tusî, Karabağî, Katip Çelebi, Kınalızade Ali, Taşköprülüzâde, Nev'i Efendi, Yanyalı Esad Efendi, Hocazâde, Harputlu İshak Hoca, Kasabbaşızâde İbrahim Efendi, A. Hamdi Şirvanî gibi düşünürlerin metafizik, siyaset ve ahlakî görüşleri incelenecektir.

FDB 534 İslam Felsefesi Metinleri

303

Düşünce tarihine damgasını vuran İslam filozoflarının seçilmiş eserlerinin okutularak birinci elden görüşlerine başvurmak gerekir. Çünkü bir filozofu en iyi anlatan kaynaklar, kendi eserleridir. Bu itibarla, ilk İslam filozofları olan Ebu Bekir Zekeriya er-Razî, Kindî, Farabî, İbn Sina, Gazâlî, Batalyevsî ve İbn Rüşd gibi filozoflardan farklı metinlerin örnek olarak okunup değerlendirilmesi gerekmektedir. İslam felsefesinin önemli bir ekolü olan İşrakî felsefeye mensup filozoflar ile, Doğu İran düşüncesine ait filozofların yeterince okunmadığı düşünülmektedir. Bu sebeple Sühreverdi el-Maktûl, İbn Kemmune, Molla Sadra, Mir Damad, Sebzevârî ve Muhammed el-Kaşanî gibi filozofların kendi eserlerinden seçme metinler okutulacaktır. Ayrıca Osmanlı düşünürlerinden bir kısmının da İşrakî ekole mensup olduğunu düşünürsek, bu ekolün Osmanlı düşüncesi üzerindeki etkilerini anlamış oluruz.

FDB 535 Türk Filozofları

303

Türk İslâm Felsefesine katkıda bulunmuş Türk filozoflarından Ahmet Yesevi, Mevlâna, Hacı Bektaşî Veli, Yunus Emre, Şeyh Bedreddin, Erzurumlu İbrahim Hakkı gibi düşünürlerin fikirlerinin değerlendirilmesi. Özellikle Türk felsefesinin temellerini oluşturan ve kökenleri Ahmet Yesevî'ye kadar dayanan pratik, fazla derinliği olmayan ama pratikte daha çok geçerliliği olan tasavvuf düşüncesinin ele alınması. Mevlana, Yunus, Hacı Bayram ve Hacı Bektaş gibi önemli simaların Türk İslam düşüncesine bıraktıkları etki ve katkının önemi çok büyüktür. Dolayısıyla Ahmet Yesevî'nin Divan-ı Hikmet'i, Mevlana'nın

Mesnevî'si, Yunus'un Divan'ı, Hacı Bektaş Veli'nin Makalat'ı incelenir ve bu eserlerin Türk Felsefesine katkıları irdelenir.

FDB 536 Vahdet-i Vücut Felsefesi 303

Gazali'nin felsefeye ilişkin yaptığı sert eleştiriden sonra İslam Felsefesi bağımsız bir disiplin olarak duraklama dönemine girmiştir. Onun bıraktığı miras Kelam ve Tasavvuf tarafından paylaşılmış, İslam düşüncesinde özgün görüşler daha çok söz konusu iki ilim ekseninde dile getirilmiştir. Vahdet-i Vücut görüşünün Tanrı-Alem ilişkisine dair getirdiği farklı bakış açısı, bunun İslam akaidine uygunluğu/uygunsuzluğu problemi üzerinde durularak geçmişte yaşanan ve günümüze dek süregelen ilmi tartışmaların canlılığını ortaya koymaktır. Bu bağlamda Muhyiddin İbn Arabi, Sadeddin Konevi, Abdülkerim Cilî gibi varlığın birliğini savunan filozofların görüşleri esas alınacaktır. Ayrıca Vahdet-i Kûsud ve İmam-ı Rabbanî'nin savunduğu Vahdet-i Şühûd gibi görüşlere değinilip, karşılaştırmalar yapılacaktır. Vahdet-i Vücut ile çok karıştırılan Panteizm'e de bu bağlamda değinilecek ve aralarındaki farklılıklar ve benzerlikler göz önüne serilecektir.

FDB 537 İslam Felsefesine Giriş 303

Felsefe Tarihinin özel bir bölümü olarak İslam Felsefesi'nin ortaya çıkışı, çıkış sebepleri, İslam Felsefesi kavramı, konu ve kaynakları, fert ve toplum hayatına katkıları, başlıca ekolleri ve bunlara mensup filozoflar, felsefe eğitim-öğretiminin gereklerine göre ele alınıp incelenerek, sorunlar yer yer sistematik veya analitik olarak tartışılmalı ve çözüm yolları aranmalıdır.

FDB 538 İslam Felsefesinin Kaynakları 303

İslam felsefesinin oluşumunda katkısı olan Kur'an ve hadis gibi yerli ve Eski Yunan, Sabilik, Eski İran ve Hint düşüncesi gibi yabancı unsurlar ile bunlara ait eserlerin düşünce tarihimizdeki yeri incelecek, yerel, ulusal, dini, kültürel, kurumsal ve tarihi olaylar bu bağlamda değerlendirilmelidir. Bunlar içinde bugün elimizde mevcut olan felsefi eserler okunmak suretiyle İslam felsefesinde görülen etkilenmeler orijinal kaynaklardan tespit edilip değerlendirilmelidir.

FDB 539 İslam Düşüncesinde Tehafüt Geleneği 303

İslam Düşünce tarihinde Gazalî ile başlatılmış olan ve görüşlerin tutarsızlığını belirtmek anlamını taşıyan Tehafüt anlayışı ve bu anlayışın devamı olan İbn Rüşd, Tusî, Karabağî, Hocazade gibi eleştirmenlerin kaleme aldığı diğer tehafüt eserleri ana hatları ile incelenmelidir. Ayrıca Osmanlılardaki tehafüt anlayışı ve yönetimin bu tür tartışmaları desteklemesi tarafsız olarak incelenmeli ve tehafütlerin ortak özellikleri ortaya çıkarılmalıdır.

FDB 540 Çağdaş İslam Felsefesi Çalışmaları 303

İslam felsefesiyle uğraşan yerli ve yabancı çağdaş felsefeciler ve onların İslam felsefesi alanında yaptıkları çalışmalar ve ileri sürdükleri fikirler felsefe eğitim-öğretiminin gereklerine göre incelenerek, mevcut sorunlar tartışılmalı ve çözüm yolları üzerinde durulmalıdır. Özellikle de Macit Fahri, De Boer, Henry Corbin, S. Hüseyin Nasr, Oliver Leamon gibi araştırmacıların eserleri ve bu eserlerde öne çıkan görüşlerin bilimsel ve tarafsız bir biçimde tartışılması gerekmektedir.

FDB 541 Klasik Türk düşüncesi 303

Türk Tarihi'nin tespit edilebilen ilk döneminden başlayıp Tanzimat'ın ilanına kadarki geçen süreç içinde Türk toplumuna ait mitolojik, felsefi, mistik, metafizik ve dini düşünce biçimleri ana hatlarıyla tespit edilmelidir. Bu bağlamda eski Türk destanları, Orhun yazıtları, Mani, Budist ve İslam kültürü içinde teşekkül etmiş kimi düşünürleri felsefe gözüyle ele alınmalı ve onlardaki temel düşünce ve temsilciler hakkında bilgi verilmelidir.

FDB 542 Çağdaş Türk Düşüncesi 303

Türk dünyasında Tanzimat'ın ilanından sonra oluşan düşüncenin, tarihi sıraya göre ve görüş sahiplerinin kendi eserlerine de atıfta bulunmak suretiyle ele alınması, geçmiş ile

karşılaştırılması ve özgünlüğünün araştırılması esastır. Ancak, çağdaş düşünceyi sadece felsefe kitaplarında değil, edebiyat, tasavvuf, kelam ve sanat eserlerinde de aramak gerekir.

DİN SOSYOLOJİSİ

FDB 543 Şehirleşme ve Din

303

Günümüzde şehirleşme ve din ilişkileri, özellikle Batı toplumlarında din sosyolojisinin en önemli konularından birisi haline gelmiş; kentleşme, kentlileşme, sanayileşme ve kentsel ortamlarda dinin tezahür biçimleri inceleme konuları olarak dikkat çekmektedir. Buradan yola çıkarak derste, şehirleşme, şehirlileşme, sanayileşme olgusu teorik ve pratik düzeyde ele alınmakta, şehirleşme teorileri ve şehirleşme ile ilgili yapılan uygulamalı çalışmalar değerlendirilmektedir. Bu bağlamda şehirleşme, sanayileşme, gecekondü kavramları ile anomi gibi temel kavramlar ele alınmaktadır. Ayrıca şehirleşme süreci ile dini yaşayış arasındaki etkileşimin, dini anlayış, uygulama ve anlamlandırma kalıplarında yarattığı etkiler ele alınmaktadır.

FDB 544 Türkiye’de Empirik Din Sosyolojisi Çalışmaları

303

Ülkemizdeki din sosyolojisi çalışmalarının Ahmet Rıza, Ahmet Şuayb, Prens Sabahaddin ve özellikle Ziya Gökalp gibi ilk Türk sosyologları ile başlatıldığı, ancak, modern anlamdaki çalışmaların 1950’lerden sonra yoğunlaştığı bilinmektedir. Bu dönemde, özellikle İlahiyat Fakültelerinde gerek lisans ve gerekse lisansüstü din sosyolojisi çalışmaları ağırlık kazanmış ve bu süreç gelişerek devam etmektedir. Bunun için, günümüzde ülkemizde din sosyolojisi ve bu alanda ortaya çıkan belli başlı akımlar ve bunlara bağlı yapılmış deneysel din sosyolojisi araştırmalarının tetkiki gerekmektedir.

FDB 545 Din Sosyolojisi Araştırmaları I

303

Bu derste, tarihsel gelişimi içinde din olgusuna sosyolojik yaklaşımlar, din sosyolojisinin temel kavramları, din sosyolojisi alanında yapılan akademik çalışmalar gibi konuları ele alarak din sosyolojisi bilim dalının genel çerçevesi çizilmeye çalışılacaktır. Bu bağlamda, Din Sosyolojisinin tanımı, konusu, amacı, tarihçesi, yöntem ve teknikleri. Din sosyolojisinin bilimler tasnifindeki yeri. İslam dünyasında din sosyolojisi ile ilgili hazırlık çalışmaları. Din sosyolojisinin sistematik ve bağımsız bir ilim olarak ortaya çıkması. Geçmişte ve günümüzde, batıda ve ülkemizde bu sahada yapılmış çalışmalar. Günümüzde din sosyolojisi ve bu alanda ortaya çıkan başlıca eğilimler ve çeşitli toplum tiplerinde din konuları işlenecektir.

FDB 546 Din Sosyolojisi Araştırmaları II

303

Bu derste din, dini yaşayışın çeşitli tezahürleri ve bunların sosyolojik bakımdan incelenmesinde kullanılan yöntemler üzerinde durulacaktır. Bu bağlamda, din ve toplum, dini tecrübenin ifade şekilleri (dinin teorik, pratik ve sosyolojik anlatımı), dini gruplar (tabi ve sırf dini gruplar), din ve sosyal hayat, din ve sosyal tabakalaşma, İslam Sosyolojisi, çeşitli toplum tiplerinde din, dinin kültür, ahlak, ekonomi, bilim, teknoloji, büyü ve devlet gibi temel kurumlarla ilişkisi, uygulamalı özel din sosyolojileri, Türk toplumunun dini yaşantısı üzerine incelemeler ile, sistematik din bilimleri ile din sosyolojisi arasındaki ilişkiler incelenecektir.

FDB 547 Din Sosyolojisi Metodolojisi I

303

Günümüzde sosyal bilimlere atfedilen önemin artması, söz konusu bilimlerin, bilimsel yöntemlerinin tekrar gözden geçirilmesi, hatta bunlara yeni yöntem ve tekniklerin eklenmesi sürecini başlatmıştır. Bu bağlamda dersin birinci kısmında, genelde sosyal bilimler, özelde ise din sosyolojisinin bilimsel yöntem, araştırma süreç ve tekniklerinin, problem, amaç, önem, varsayım ve hipotez, evren ve örneklem seçimi ile veri toplama araç ve teknikleri üzerinde durulacaktır.

FDB 548 Din Sosyolojisi Metodolojisi II

303

Bilimsel bir araştırmada verilerin hassasiyet içerisinde toplanması tek başına yeterli değildir. Anket, gözlem, görüşme (mülakat) ve kayıt tutmak gibi tekniklerle elde edilen

verilerin, bir düzen içerisinde sistematik bir şekilde karşılaştırılarak yoruma tabi tutulmaları kaçınılmazdır. Bu bağlamda bu derste, öncelikli olarak, söz konusu tekniklerin özenle seçilmesi ve uygulanması, verilerin işlenmesi, analizi ve yoruma tabi tutulması gibi konular üzerinde durulacaktır.

FDB 549 Dini Gruplar Sosyolojisi I 303

Dini gruplar konusu, din sosyolojisinin ilgi alanları içerisinde merkezi bir yere sahiptir. Dünyada özellikle 1970'lerden sonra yeni dini hareketlerin ortaya çıkması, batılı din sosyologlarının dikkatlerini daha çok bu yöne çekmiştir. Bu durum, ülkemiz açısından da benzer sonuçları doğurmuş; Türk din sosyologları, Türk toplum yapısı içerisinde tarikat veya cemaat şeklindeki yapılanmalara gittikçe artan bir biçimde eğilir olmuştur. Buradan hareketle dersin birinci kısmında, sosyal gruplar ve sosyal hareketler çerçevesinde dini grup ve dini hareketlerin kavramsal analizleri, yeni sosyal hareketler ve bunların sosyolojik bağlamı ve sosyolojik uzantıları ele alınacaktır.

FDB 550 Dini Gruplar Sosyolojisi II 303

Ülkemiz, dinî gruplar açısından oldukça zengin bir örnek teşkil etmektedir. Bu bağlamda derste; Türkiye'deki dini gruplar ve yeni dini hareketlerle ilgili çalışmalar ve değerlendirilmesi gibi konular üzerinde durulacak; Nakşibendilik, Kadiriilik ve Rufailik gibi isimlerle anılan tarikat yapılanmaları ile Nurculuk ve Süleymancılık gibi bir takım yumuşak ideolojik cemaatlerin yapısı ve Türk toplum yapısı içerisindeki yeri fonksiyonları ele alınacaktır.

FDB 551 Din Sosyolojisinin Temel Problemleri 303

Din sosyolojisi henüz yeni bir bilim dalı olup, bağımsız bir bilim dalı haline gelmesi ancak yirminci yüzyılın başlarında gerçekleşmiştir. Bu açıdan, söz konusu bilim dalının hala aşamadığı bir takım problemleri vardır. Bunların başında, kendine ait bir metodolojisinin olmaması ve isim tartışmaları gelmektedir. Din sosyolojisinin metodolojisi ile isim konusu etrafında şekillenen din sosyolojisi, dinler sosyolojisi ve dinî sosyoloji gibi kavramlar ile bu bağlamda ortaya çıkan problemler ve çözüm noktaları üzerinde durulacaktır. Din sosyolojisinin problemleri yukarıda sayılanlarla sınırlı değildir. Onun temel problemlerinden birisi, diğer sosyal bilimlerle arasındaki ilişkilerin boyutları ile alanının sınırlandırılmasıdır. Bu bağlamda, din sosyolojisi ve din etnolojisi ve din sosyolojisi ve din antropolojisi ve din sosyolojisi ile diğer sosyal bilimlerle arasındaki ilişkiler üzerinde durulacaktır.

FDB 552 Din Sosyolojisi Kaynak Metinleri 303

Gerek klasik dönem ve gerekse çağdaş dönemde sosyoloji alanında pek çok eser ve makale kaleme alınmıştır. Bunlar içerisinde din sosyolojisiyle doğrudan veya dolaylı olarak ilgili pek çok materyal bulunmaktadır ki, bunların analizi din sosyolojisi alanına yeni bir ivme kazandırabilir. Bu bağlamda Kutsal ve seküler din teorileri çerçevesinde Durkheim, Marx ve Weber'in eserlerinden dinle ilgili seçilmiş metinler okutulacaktır. Bunun yanı sıra çağdaş sosyoloji döneminde din sosyolojisine ilişkin seçilmiş kaynak makale ve metinlerin analizi yapılacaktır.

FDB 553 Din ve Toplumsal Kurumlar 303

İnananlarına yeni bir zihniyet ve dünya görüşü kazandıran din, bu bağlamda sosyal hayatın her alanına hakim durumdadır. Bu nedenle onun, toplumsal tüm kurumlarla yakın ilişki içerisinde olması kaçınılmazdır. Nitekim din, aile, eğitim, ekonomi ve hukuk gibi temel toplumsal kurumlarla karşılıklı etki-tepki içerisinde. Derste dinin aile, eğitim, ekonomi ve hukuk gibi temel toplumsal kurumlarla ilişkisi ele alınacaktır.

FDB 554 Toplumsal Değişme ve Din 303

Değişme, toplumlar için kaçınılmaz bir olgu olgudur. Nitekim, içinde bulunduğumuz dünya hızlı bir değişim sürecine girmiştir. Bu süreç, bütün toplumsal ilişkilerde karşılıklı olarak bir takım zorunlu değişimleri zorunlu kılmıştır. Bu durum, sosyo-kültürel ve ekonomik değişim sürecinde ortaya çıkan farklılaşmalar ile din arasındaki etkileşim çeşitli boyutlar ve

düzeylerde ele alınmasını zaruri hale getirmiştir. Bu bağlamda söz konusu derste, bir sosyal olgu olarak değişme kavramı, değişmenin faktörleri ve değişme ile ilgili teoriler, toplumsal değişmeyi engelleyici bir faktör olarak din, sosyal değişme faktörü olarak din, sosyal değişimin din ve dini hayat üzerindeki etkiler, dinin toplumsal değişme karşısındaki durumu gibi hususların ele alınarak incelenmesi zaruridir.

DİN EĞİTİMİ

FDB 555 Dini Danışma ve Rehberlik 303

Din öğretiminde danışmanlık ve rehberliğin önemi. Terim olarak rehberlik, rehberlik tanımları, rehberlik çeşitleri, rehberlik ve psikolojik danışma arasındaki ilişki, danışmanlık kavramı, insanın danışmaya ihtiyaç duyması, dini danışmanlığın tanımı ve sınırları, dini danışmanlık ve irşat, tebliğ ve davet ilişkisi, din eğitiminde rehberlik ve dini danışmanlığın önemi, din eğitiminde rehberlik ve dini danışmanlık programları, rehberlik ve dini danışmanlığın alanları (aile, Kur'an kursları, camiler, ceza ve tutuk evleri, hastaneler, çocuk ıslah evleri, huzur evleri, çocuk esirgeme kurumları, yetiştirme yurtları).

FDB 556 Sosyal Kurumlarda Din Hizmetleri 303

Sosyal hizmet kurumlarındaki din hizmetleriyle ilgili uygulamalar ve temel kavramlar. Din hizmeti kavramı, din hizmetlerinin ilke ve yöntemleri, din hizmetlerinde karşılaşılan güçlükler. Sosyal hizmet kurumları, çocuk esirgeme kurumlarında din hizmetleri, yetiştirme yurtlarında din hizmetleri, hastanelerde din hizmetleri, çocuk ıslah evlerinde din hizmetleri, cezaevlerinde din hizmetleri, huzur evlerinde din hizmetleri, din hizmetlerinde iletişim becerisi ve pedagojik formasyonun önemi ve gerekliliği.

FDB 557 Din Eğitimi Tarihi I 303

Din eğitiminin Tanzimata kadar geçirdiği aşamalar. Mescid-i Nebevi'nin eğitim öğretim fonksiyonu, Ashabı-ı Suffa, medreseler açılmadan önceki eğitim öğretim yerleri. İslâm aleminde medreselerin doğuşu, eğitim öğretimin medreselere geçmesinin nedenleri. Müderrislerin içtimai seviyeleri. İslam filozoflarına göre çocukların eğitimi, öğretimde fırsat eşitliği, kadının eğitimi, kadının meşgul olduğu sahalar. İlim müesseselerinin kurucuları. Emeviler dönemi ve eğitim, Abbasiler dönemi ve eğitim, Selçuklular dönemi ve eğitim. Osmanlıda eğitimin genel özellikleri. Medreselerin Osmanlı eğitim sistemindeki temel fonksiyonu ve toplumdaki etkinliği. Medreselerin gerilemesi. Medreselerin ıslahı çabaları.

FDB 558 Din Eğitimi Tarihi II 303

Din eğitiminin Tanzimattan günümüze kadar geçirdiği aşamalar. Tanzimatla birlikte din eğitimi anlayışındaki değişim. Tanzimat okullarında din eğitimi uygulamaları, okul programlarında din eğitiminin durumu, din eğitimiyle ilgili dersleri veren hocalar, dersleri alan öğrenciler, derslerde okutulan kitaplar, öğretim yöntemleri. Tanzimat dönemi aydınlarının din eğitimine ilişkin görüşleri. Maarif-i Umumiye Nizamnamesi. Milli eğitim dini eğitim tartışmaları. Osmanlıların son döneminde din eğitimi. Medaris-i ilmiye nizamnamesi. Cumhuriyetimizin kuruluşu ile birlikte din eğitiminde yaşanan yeni gelişmeler, Tevhid-i Tedrisat Kanunu ve din eğitimi, Milli Eğitim Bakanlığının kuruluşu, Diyanet İşleri Başkanlığının kuruluşu, Cumhuriyetimizin kuruluşundan günümüze kadar örgün ve yaygın din eğitiminin geçirdiği aşamalar.

FDB 559 Din Eğitimi Bilimine Giriş 303

Temel kavramlar (din, eğitim, öğretim, terbiye, pedagoji, ilahiyat), din eğitimi biliminin neliği, din eğitimi biliminin tanımı, din eğitimi biliminin bilimler arasındaki yeri, din eğitimi biliminin alanı, amacı ve görevleri, din eğitimi biliminin araştırma metotları, din eğitimi biliminin dili, din eğitimi ve öğretiminin temelleri, din eğitiminde program geliştirme çabasında hedeflerin belirlenmesinde etkili olan hususlar, öğrenme kuramları ve din öğretiminde program geliştirme, din öğretimine özgü program geliştirme modelleri, okul

çeşitleri ve din eğitimi programları, din eğitiminde program geliştirmede hedeflerin belirlenmesi, ailede din eğitimi.

FDB 560 Din Eğitiminde Temel Kavramlar 303

Eğitim, terbiye, pedagoji, öğretim, öğretme, öğrenme, öğrenme ortamları, hazır bulunuşluk, fitrat, din, din eğitimi, dini eğitim, örgün eğitim, örgün din eğitimi, yaygın eğitim, yaygın din eğitimi, formal eğitim, informal eğitim, ahlak, gelişim, ahlaki gelişim, dini gelişim, nakil, gelenek, inanç, din dili, ilahiyat, din bilimleri, iletişim, dini iletişim, vaaz, hitabet, dini hitabet, ibadet kavramları.

FDB 561 Çocukluk ve Ergenlikte Dini Gelişim 303

Çocukluk ve gençlik çağında dini gelişim aşamaları ve din eğitiminin bu aşamalar gözetilerek yapılmasının gereği. Büyüme, gelişme, olgunlaşma ve hazır bulunuşluk kavramları, çocukluk çağı, çocuğun ve gencin gelişim safhaları, duygusal gelişim, zihinsel gelişim, başlıca büyüme ve gelişme ilkeleri, çocuğun gelişim aşamaları, çocukta dini duygunun varlığı, çocukta din ve Allah inancının gelişmesi, çocukta dini ilgi ve inanma ihtiyacı, çocuklarda Allah tasavvuru, dini konuların öğretiminde genel esaslar, ergenlik çağı, ergenlikte din, dini şuurun uyanışı, dini şüphe ve çatışmalar, suçluluk ve günahkarlık duyguları, dini inanç ve tutumların netleşmesi.

FDB 562 Yetişkin Dönemi Din Eğitimi 303

Yetişkin eğitiminin ortaya çıkış nedenleri, yetişkin eğitiminin tarihi gelişimi, yetişkin eğitiminin geleceği. Çocukluktan yetişkinlik dönemine geçiş, yetişkinlik ve tanımı, yetişkinlik dönemi basamakları (ilk, orta ve son yetişkinlik), yetişkinlik döneminde din ve dini gelişim, psikolojik açıdan dini gelişim, bazı psikolojik ekollere göre dini gelişim, yetişkinler din eğitiminin mahiyeti, yetişkinler din eğitiminin tanımı, yetişkinler din eğitiminin alanı, yetişkinler din eğitiminin amacı ve önemi, yetişkinler din eğitiminin metodu, yetişkinler din eğitiminin problemleri, yetişkin din eğitimine ilişkin araştırmalar, yetişkin din eğitimini olumsuz yönde etkileyen faktörler.

FDB 563 Eğitim Felsefesi 303

Eğitim felsefe ilişkisi, felsefi ekollerin eğitim anlayışlarının günümüz eğitim politikalarına etkileri, felsefe, eğitim ve eğitim felsefesinin doğuşu, eğitim felsefesinin alanı, amaç ve öğretimi, eğitim felsefesinin yöntemleri, eğitim felsefesinin işlevleri, başlıca felsefe akımları (idealizm, realizm, empirizm, pragmatizm, naturalizm, ekzistansiyalizm), başlıca eğitim felsefeleri ve bunların eğitimin çeşitli boyutları üzerine etkileri (daimicilik, esasicilik, ilerlemecilik, yeniden kurmacılık).

FDB 564 Din Öğretimi Teknolojileri ve Materyalleri 303

Din öğretiminde kullanılabilecek araç-gereç ve materyaller. Eğitim teknolojisi, eğitim teknolojisinde son dönemde yaşanan gelişmeler, eğitim teknolojisi ve öğretmen, eğitim teknolojisi ve iletişim ilişkisi, iletişim tanımları, iletişimin unsurları, iletişim türleri, eğitim ve öğretimde ders araç gereçlerinin önemi, eğitim ve öğretimde ders araç gereçlerinin faydaları, ders araç gereçlerinde aranılan özellikler, ders araç gereçlerinin kullanılmasında dikkat edilecek hususlar, din öğretiminde kullanılan ders araç gereçleri, görsel araçlar, işitsel araçlar, görsel işitsel araçlar.

FDB 565 Özel Öğretim Yöntemleri I 303

Okulda din eğitiminin temelleri, din öğretimine özgü program geliştirme modelleri, İlköğretim DKAB öğretim programı ve incelenmesi, iyi bir öğretim programının özellikleri ve unsurları, din eğitiminde program geliştirmede hedeflerin belirlenmesinde etkili olan hususlar, okulda din eğitiminin hedefleri, İlköğretim Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi öğretiminin genel amaçları, İlköğretim Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi öğretiminin özel amaçları, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersinde öğretim etkinliklerini planlama, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersinde strateji, yöntem ve teknikleri, sınıf üniteleriyle ilgili örnek işlenişler.

FDB 566 Özel Öğretim Yöntemleri II 303

İlköğretim DKAB öğretim programının hazırlanması ve geliştirilmesinde temel alınan ilkeler, genel amaçlar, dersin özel amaçları, içerik, öğrenme öğretme süreçlerinde uyulması gereken ilkeler, ilköğretim ikinci kademesinde dini ve ahlaki gelişim, ilköğretim ikinci kademe çağında inanç, ibadet, dua, sure ve ahlak öğretimi, İlköğretim Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersinde kullanılabilir öğrenme-öğretme strateji, yöntem ve teknikleri, din öğretiminde materyallerin yeri ve önemi, öğrenim materyali hazırlamada tasarım ilkeleri.

DİN FELSEFESİ

FDB 567 Din Felsefesinin Ana Meseleleri 303

Bu derste; din felsefesinin ana meselelerinden iman ve akıl ilişkisi, din dili ile ilgili problemler, dini tecrübe, vahiy ve mucize, ruhun ölümsüzlüğü ve eskatolojik problemler, hürriyet problemi, dini çoğulculuk, din ve sanat ilişkisine dair problemler çeşitli yönlerden ele alınıp tartışılacaktır.

FDB 568 Tanrı Tasavvurları 303

Düşünce tarihi boyunca Tanrı'nın fiilleri ve alemle ilişkisini izah etmek maksadıyla bir çok Tanrı tasavvurları ortaya konulmuştur. Derste, din ve felsefe tarihlerinde ortaya çıkan Teizm, Deizm, Panteizm ve Pan-enteizm gibi çeşitli Tanrı tasavvurları ayrıntılı olarak incelenecektir.

FDB 569 Din ve Bilim İlişkisi 303

Din ve bilim ilişkisi sorunu, düşünce tarihi boyunca olduğu gibi günümüzde de oldukça canlı ve çok boyutlu felsefi problemlerden biridir. Problemin çözümüne dair ortaya konulan felsefi yaklaşımlar çatışma, ayrışma, uyuşma ve dinleşme olmak üzere dört başlık altında toplanabilir. Bu yaklaşımlar derste ayrıntılı bir şekilde irdelenecektir.

FDB 570 Kötülük Problemi 303

Tanrı'nın varlığı ve iyiliği ile dünyadaki kötülükler arasında nasıl bir ilişkinin bulunduğu meselesi, dini ve felsefi düşüncenin evrensel ve en çetin problemlerinden biridir. Bu probleme çözüm olarak ileri sürülen görüşler "kötülük problemi" adı altında incelenmiştir. Derste, kötülük çeşitleri, problemin versiyonları ve yanıt türleri farklı bakış açıları ile tartışılacaktır.

FDB 571 Tanrı'nın Varlığı Hakkındaki Deliller 303

Tanrı'nın varlığını ispatlama meselesi ilahiyat sistemleri ve felsefe tarihinin en önemli meselelerinden biridir. Tanrı'nın varlığına dair farklı dini ve felsefi gelenekler tarafından çeşitli deliller ileri sürülmüştür. Derste, teistik deliller de denilen ontolojik delil, kozmolojik delil, nizam ve gaye delili, dini tecrübe delili ve ahlak delili üzerinde durulacaktır.

FDB 572 Din ve Ahlak İlişkisi 303

Din ve ahlak arasındaki ilişki düşünce tarihinde genel olarak ya dinden ahlaka doğru ya da ahlaktan dine doğru giden bir yaklaşım takip edilerek ele alınmıştır. Ahlak ile dini özdeş kabul eden, ahlak ile dini farklı kabul eden ve ahlak ile dine bağımsızlık atfeden görüşler başlıkları altında tasnif edilebilecek bu yaklaşımlar, derste ayrıntılı olarak değerlendirilecektir.

FDB 573 Din Felsefesinin Temel Kavramları 303

Din felsefesinin temel kavramları; Tanrı kavramları ve tasavvurları, teizm, deizm, panteizm, pan-enteizm, agnostisizm, rasyonalizm, iman ve akıl, Tanrı'nın varlığı ile ilgili deliller, dışlayıcılık, kapsayıcılık, çoğulculuk, dini tecrübe, ateizm, kötülük problemi, vahiy ve ölümsüzlük.

FDB 574 İman-Akil İlişkisi 303

İman kavramı, iman mahiyeti, inanç kavramı ve inancın mahiyeti, bilginin imkanı, kapsamı ve sınırları, bilginin kaynağı, iman-inanç ve bilgi ilişkisi, akıl kavramının mahiyeti, katı akılcılık, imancılık ve eleştirel akılcılık, iman-delil ilişkisi konuları.

- FDB 575 Türkiye’de Din Felsefesi Çalışmaları 303**
Cumhuriyet öncesi Türk din felsefesi, 20. yy. başında Türk din felsefesi çalışmaları, 20. yy. ortalarında M. Şekip Tunç’un din felsefesi çalışmaları, 20. yy. sonlarında Mehmet Aydın ve diğer düşünürlerin din felsefesi çalışmaları ve çağımızdaki Türk din felsefesi çalışmaları şeklinde Türkiye’deki din felsefesi çalışmalarının ortaya konulması.
- FDB 576 Ruh ve Ölümsüzlük 303**
Ruhun tanımı, varlığı, mahiyeti, çeşitleri ve güçleri, ruh-beden ilişkisi, ruh ile yakından ilişkili kavramlar, ölüm, ölümsüzlük probleminin mahiyeti, ruhun ölümsüzlüğü problemi, haşır problemi ve bu problemlere ilk çağdan itibaren düşünürlerin bakışı.
- FDB 577 Tanrı-Âlem İlişkisi 303**
Din felsefesinin temel problemlerinden biri olan Tanrı’nın varlığı, zâtı ve sıfatları, yaratma, Tanrı’nın bilgisi ve insan hürriyeti, mucize problemi, Tanrı’ya atfedilen sıfatlara göre Tanrı’nın âlemle olan ilişkisi.
- FDB 578 Vahiy Problemi 303**
Din felsefesi açısından vahiy kavramı, vahiy teriminin kullanılış şekilleri, vahyi unsurlar, vahyin temellendirilmesi, vahyin doğrulanması, vahiy ve kutsal kitap. Vahiy, bilgi ve dinin temel kavramları hakkındaki düşüncelerini anlamak bakımından düşünürlerin nasıl bir vahiy anlayışına sahip olduklarının kavratılması.
- FDB 579 Felsefe Tarihine Giriş 303**
Felsefe tarihi içerisinde yer alan filozoflar ve bu filozofların düşüncelerinin tanıtılması. Çin, Hint, Mısır, Antik, Orta Çağ, Rönesans, 17. yüzyıl, Aydınlanma, 18, 19 ve 20. yüzyıl şeklinde dönemlere ayrılmış olan bu felsefi dönemler, bu dönemlerin özellikleri ve belli başlı filozofları hakkında genel bir bilgi.
- FDB 580 Descartesten Kant’a Batı Felsefesi 303**
Descartes’tan Kant’a kadar on yedinci yüzyılın belli başlı filozoflarının metinlerine dayanılarak incelenmesi ve ana problemlerinin tanıtılması. Öğrencileri Descartes ile başlayan çağdaş felsefeye aşına kılmak ve bu sürecin önde gelen düşünürlerini tanıtmak. Descartes ve yöntemsel şüphesi, Spinoza’nın tekçiliği, Locke’un deneyciliği, Leibniz’in akılcılığı, Hume’un şüpheciligi ve Kant’ın eleştirel felsefesi.
- FDB 581 Antik Yunan Felsefesi 303**
Yunan felsefesinin ortaya çıkışı, gelişimi ve Thales’ten Helenistik dönemin sonuna kadar, Milet Mektebinin, Elea Mektebinin ve Plüralistlerin ele alındığı Doğa Felsefesi. Sofistler, Sokrates ve Sokratik Okullar, insan felsefesi. Platon ve Aristoteles’in ele alındığı Sistematik Felsefe. Stoacılık, Septisizm ve Yeni-Platonculuğun ele alındığı Helenistik Felsefenin incelenmesi ve tanıtılması.
- FDB 582 Locke ve Leibniz: Deneycilik ve Akılcılık Çekişmesi 303**
Deneyciliğin kurucusu olan John Locke ve bir rasyonalist olan Leibniz arasındaki deneycilik ile akılcılık tartışması. John Locke’un temel eseri olan *İnsan Zihni Üzerine Bir Deneme* adlı eseri ile Leibniz’in yazdığı *İnsan Zihni Üzerinde Yeni Denemeler* adlı eserleri karşılaştırmalı olarak incelenmesi.
- FDB 583 Felsefede Terminoloji 303**
Felsefenin alanı, özellikleri, terimleri ve kavramları; epistemoloji, ontoloji, estetik, bilim felsefesi, etik, din felsefesi, devlet ve siyaset felsefesinin terim ve kavramları. Felsefede yer alan önemli kavramlarla öğrenciyi tanıştırmak ve bu kavramların önde gelen filozoflardaki kullanımını incelemek.
- FDB 584 Bilgi Felsefesi 303**
Bilgi felsefesi hakkında tarihsel bir perspektif kazandırma. Bilgi felsefesinin konuları ve sorunları üzerinde durma. Bilgi nedir, bilgi teorisi veya epistemoloji nedir, bilginin, imkânı, kapsamı, sınırları ve bilgi türleri nelerdir, bilginin ölçütü ve standartları gibi konuların irdelenmesi.

FDB 585	Felsefe Problemleri	303
	Felsefenin belli başlı alanlarının ve ana sorunlarının gözden geçirilmesi, felsefi bilginin ve objesinin özelliklerinin belirlenmesi. Varlık Felsefesi, Bilgi Felsefesi, Değer Felsefesi, Etik, İnsan Felsefesi ve Sanat Felsefesi sorunlarıyla ilgili bazı görüşlerin tartışılması. “Felsefe nedir?” sorusuna bazı cevap denemeleri ve felsefi bilgiyi başka tür bilgiden ayıran özelliklerin kavratılması. Felsefi metinleri okumaya başlayan bir öğrenciyi karşılayacağı sorulara hazırlama.	
FDB 586	Kant Felsefesi	303
	Kant’ın eleştirel felsefesinin temel öğeleri. Kant felsefesinde yöntem. Kant’ın bilgi felsefesi, ahlak felsefesi, din felsefesi, hukuk ve siyaset felsefesinin irdelenmesi. Kant felsefesinin öncesi ve sonrasının tartışılması. Kant’ın kendisinden sonraki felsefeye etkisi.	
FDB 587	Felsefe Çalışmalarında Yöntem	303
	Felsefi çalışmaları diğer çalışmalardan ayıran nitelikler, felsefi problemlerin ve felsefi sorunların ayırt edici nitelikleri. Çeşitli bilimlerin yöntemleri ile felsefi yöntemin karşılaştırılması. Felsefi tartışma yöntemlerini analiz ve temellendirme çalışmaları. Bir filozofu, ya da felsefi bir metni okurken dikkat edilmesi gereken noktalar. Felsefi bir konuyu araştırırken takip edilecek yollar ve yöntemler.	
FDB 588	Metafizik	303
	Metafizik konu ve tartışmalar. Metafiziğin konusu, metafizikte incelenen konular, metafiziğin genel felsefe içindeki yeri, metafiziğin çeşitli bilim dallarındaki ve bilim felsefesindeki önemi ve etkisi. Temel metafizik konulardan varlık, oluş, değer, töz, nedensellik gibi konuları önde gelen filozofların metinlerinden hareketle değerlendirme.	
FDB 589	Felsefe Akımları	303
	Felsefe tarihinde ortaya çıkmış olan Deneycilik, Akılcılık, Şüphecilik, İdealizm, Sezgicilik, Egzistansiyalizm, Analitik felsefe, Mantıksal pozitivizm, Frankfurt Okulu, Yapısalcılık, Post-Yapısalcılık, Pragmatizm. Post modern felsefe, Olguculuk ve Fenomenoloji akımlarının irdelenmesi.	
FDB 590	Ahlak Felsefesi	303
	Ahlak felsefesi ile ilgili temel kavramlar, problemler ve ortaya konmuş yaklaşımların incelenmesi. Ahlak felsefesine özgü kavramlar olan iyi, kötü, erdem, ahlak yasası, ahlaki özne, ahlaki eylem ve özgürlük vb. kavramların yanı sıra ahlak alanında önemli yazınlar ortaya koyan düşünürlerin görüşlerinin değerlendirilmesi.	
FDB 597	Yüksek Lisans Semineri	021
FDB 599	Yüksek Lisans Tezi	----
FDB 701	Uzmanlık Alanı Dersi	----

**Philosophical and Religious Sciences Main Department
Post Graduate Subjects**

<u>Course Code</u>	<u>Cours Name</u>	<u>Hours T.P.C.</u>	<u>ECTS</u>
HISTORY OF RELIGIONS			
FDB 501	Comparative of History Religions I	303	6
FDB 502	Comparative of History Religions I	303	6
FDB 503	Dialogue Among Religions in Our Days	303	6
FDB 504	Methodology of the History of Religions	303	6
FDB 505	Religion in Primitive Societies	303	6
FDB 506	Beliefs of Publics	303	6
FDB 507	Researches History of Religions I	303	6
FDP 508	Researches History of Religions II	303	6
FDB 509	Fhenomenology of Religion	303	6
FDB 510	Historical Text (Ottoman Turkish)	303	6
FDB 511	The New Religious Actions	303	6
FDB 512	Religions of Anatolia and Iran	303	6
FDB 513	Missionary Activities	303	6
FDB 514	History of Councils	303	6
FDB 515	Old Turkish Religious History	303	6
FDB 516	Jewish Holy Texts	303	6
FDB 517	Monophysite Churches	303	6
FDB 518	Christian Sect Struggles in Ottoman Lands	303	6
FDB 519	Introducton to The History Of Religions	303	6
FDB 520	History of Christianity	303	6
FDB 521	Jewish-Christian Polemics	303	6
FDB 522	Biblical Studies	303	6
FDB 523	Divine Creation in Religion	303	6
FDB 524	Contemporary World Religions	303	6
ISLAMIC PHILOSOPHY			
FDB 525	The Research of Islamic Philosophy	303	6
FDP 526	The Philosophic Schools in the Islamic Thought	303	6
FDB 527	The New Platonist Components in Islam Thought	303	6
FDB 528	Relationships Between Religion and Philosophy in Islamic Thought	303	6
FDB 529	The Moral Problem in Islamic Philosophy	303	6
FDB 530	The Relationship of God and Universe in Islamic Philosophy	303	6
FDB 531	The Problem of God's Attributions in Islamic Thought	303	6
FDB 532	al-Gazali and The Thought of Philosophic After him	303	6
FDB 533	The Philosophic Activities in Ottomans	303	6
FDB 534	The Texts of Islamic Philosophy	303	6
FDB 535	The Turkish Philosophers	303	6
FDB 536	The Philosophy of Wahdat al- Wujud (TheUunity Of Existence)	303	6

FDB 537	An Introduction to the Islamic Philosophy	303	6
FDB 538	The sources of the Islamic Philosophy	303	6
FDB 539	The Contradiction tradition in Islamic Thought	303	6
FDB 540	Studies in Contemporary Islamic Philosophy	303	6
FDB 541	Classical Turkish Thought	303	6
FDB 542	The Contemporary Turkish Thoug	303	6

RELIGION SOCIOLOGY

FDB 543	Urbanization and Religion	303	6
FDB 544	Empric Studies Sociology of Religion in Turkey	303	6
FDB 545	Studies Sociology of Religion I	303	6
FDB 546	Studies Sociology of Religion II	303	6
FDB 547	Methodology of Sociology Of Religion I	303	6
FDB 548	Methodology of Sociology Of Religion II	303	6
FDB 549	Sociology of the Religious Groups I	303	6
FDB 550	Sociology of the Religious Groups II	303	6
FDB 551	Basis Problems of Sociology of Religion	303	6
FDB 552	Source Contexts of Sociology of Religion	303	6
FDB 553	Religion and Sociological Institutions	303	6
FDB 554	Social Change and Religion	303	6

RELIGION EDUCATION

FDB 555	Religious Guiding and Counselling	303	6
FDB 556	Theological Activities in Social Services	303	6
FDB 557	History of Religion Education I	303	6
FDB 558	History of Religion Education II	303	6
FDB 559	Introduction to the Religion Science Education	303	6
FDB 560	Basic terms in Religion Education	303	6
FDB 561	Religious Development in Childhood and Adolescence	303	6
FDB 562	Religion Education in Adulthood	303	6
FDB 563	The Philosophy of Education	303	6
FDB 564	Religion Teaching Technology and Materials	303	6
FDB 565	Private Teaching Methods I	303	6
FDB 566	Private Teaching Methods II	303	6
FDB 597	Master Seminar	021	8
FDB 599	Master Thesis	-----	50
FDB 701	Course of expertis fields	-----	20

**Philosophical and Religious Sciences Main Department
Post Graduate Subjects Lesson Contents**

HISTORY OF RELIGIONS

- FDB 501 Comparative of History Religions I 303**
Religions, living today, from faith subjects such as God, Prophet, Hereafter, Repentance, the Messiah, the Mehdi, Creation of Human, and Sacred Book as topics to make comparative and ascertain points of similarity and difference.
- FDB 502 Comparative of History Religions II 303**
Determining the similarity and difference of the living religions in our century performing the Namaz, Fasting, Sacrificing and Pilgrimage.
- FDB 503 Dialogue Among Religions in Our Days 303**
History of Dialogue activities, Dialogue's institutions and activities, Purpose of dialogue activities.
- FDP 504 Methodology of the History of Religions 303**
History of Religions, their studies, studying the origins of religions, Cosmogonical mythology and holy history, Paradise and utopia, Entrance ceremonies and modern world, Religious dualism.
- FDB 505 Religion in Primitive Societies 303**
Primitive Society's religion connected with concepts, belief of supernatural powers in primitive societies, culture in animal and plant that primitive societies, Monkhood, Animism, Prayer types.
- FDP 506 Beliefs of Publics 303**
Beliefs that appear among Public, the origins of this belief its reasons and differences that appeared in historical process.
- FDB 507 Researches History of Religions I 303**
The origin of Some religions that Hanif, Sabii and Judaism, history of them, conditionals faith and prayer. As religious to arise of Judaism, Sabii and Hanif, their historical development, belief and worship features, Judaism for Quran, Judaism for Old Testament
- FDB 508 Researches History of Religions II 303**
Christianity; its origin, historical development, belief and worship features, sect of Christianity and the reasons arise of it, Christianity for New Testament and Quran, Islam; its origin, historical development, belief and worship features, main features of Islam as a religion. Religion of Islam for Quran.
- FDB 509 Phenomenology of Religion 303**
The origin of phenomenology science, its methods and aims. Difference among phenomenology of religion from phenomenology of philosophy. The methods, aims and characteristics of phenomenology of Religion
- FDB 510 Historical Text (Ottoman Turkish) 303**
Reading Ottoman Turkish historical texts that relate History of Religions.
- FDB 511 The New Religious Actions 303**
Appears, development of historical and opinions of The New Religious Actions such as Jehovah's Witnesses, Unification Church (Moonism), Babism and Bahaim, Kadiyanism.
- FDB 512 Religions of Anatolia and Iran 303**
Religions of Anatolia, and its now, the origin of Zoroastrianism that Religions of Iran and Maniheim, its influences, its features belief and pray

- FDB 513 Missionary Activities 303**
History of missionary, missionaries' aim and method of working, Christian missionaries' activities in Turkey and Middle East.
- FDB 514 History of Councils 303**
The aim and origin of, Councils, the first councils, the Middle Age councils, Vatican councils and their results.
- FDB 515 Old Turkish Religious History 303**
Belief to God and sky God among Old Turks, The ancestors cult, Belief of nature powers, Religious ceremonies, Cam (shaman), Moral among old Turks.
- FDB 516 Jewish Holy Texts 303**
Classification of Jewish holy texts available in Jewish tradition, written and verbal religious literature, content of Torah and portions, Apokrif texts.
- FDB 517 Monophysite Churches 303**
Appear of Monophysite Churches, Syrian Church; origin of this Church, features of basis faith and worship, its current state. The Armenian Church; its origin, features of basis faith and worship, its current state. Ethiopian and Copt Churches; origin of this Church, features of basis faith and worship.
- FDB 518 Christian Sect Struggles in Ottoman Lands 303**
The existance of Catholics, Orthodoxs and Protestants on Ottoman lands, and their struggles the aim of their struggle and its results.
- FDB 519 Introducton to The History Of Religions 303**
Introduction to the history of religions, the main methods and the essential sources. doing comparisons between religious beliefs and cults.
- FDB 520 History of Christianity 303**
Christians and Christian concepts, historical development of Christianity, the Christian council of the Christian denominations, the Christian holy books, the history of Christianity on the Crusades and religious wars, the birth of the courts of the Inquisition and development, and Life of Luther, the Christian-Muslim relations.
- FDB 521 Jewish-Christian Polemics 303**
The relations between Jewish and Christians, the polemics litteratures and their evaluations.
- FDB 522 Biblical Studies 303**
Basic information about the Jewish holy book, the Jewish, Christian and Islamic world have been made about the Bible studies, Jewish, Christian and Muslim holy books covered in a scientific outlook, and evaluated. This course unit will study the Bible from both Jewish and Christian perspectives. The main focus of the course will be the contents of biblical books and their canonisation process.
- FDB 523 Divine Creation in Religion 303**
According to the divine religions, the nature of creation, the universe and man's creation, how life began on earth, such as how that occurred is examined in comparison.
- FDB 524 Contemporary World Religions 303**
General introduction to some religions living today. analysing creeds, sects and their diffusions on the earth.

ISLAMIC PHILOSOPHY

- FDB 525 The Research of Islamic Philosophy 303**
The entry of Philosophic thought in Islam, the activity of translation from Greek's thought and other nations, the history of Islamic Philosophy and the Muslim thinkers. The life's, thoughts and opinions of Al-Kindi, al-Farabi, Avicenna (Ibn Sina), al-Gazali, Suhrawardi, Averrous (Ibn Rüşhd) and other philosophers.

addition, the opinion of Wahdat al-Wujud are compared with opinions of Imam Rabbani's Wahdat al-Shuhud and pantheist philosopher.

FDB 537 An Introduction to the Islamic Philosophy 303

The birth of the Islamic Philosophy as an special part of the history of philosophy, the reasons of its appearance. The nations of the Islamic Philosophy its subject and sources. Its contribution to the individuals and nation. Its main schools and the philosopher members of it will be handed. The questions should be discussed systematically and analytical, and solution ways should be found.

FDB 538 The sources of the Islamic Philosophy 303

The Quran and Hadiths which have contribution to the Islamic Philosophy, old Grec, Sabilic, old Persion and Indian thoughts will be studied in place of our history. Local, national religious, cultural and historical events will be evaluated relating to these. The current philosophical works will be determined and read.

FDB 539 The Contradiction tradition in Islamic Thought 303

In order to explain the Tehafüt understanding in the Islamic Thought History that began with Gazali, and Ibn Rüs, Tusi, Karabađı, Hocazade that are the continuation of this intellect, will be studied detailed. Apart from this the tehafüt understanding in Ottomans and the management's support should be studied impartial. The Tehafüt's common specialities should be exposed.

FDB 540 Studies in Contemporary Islamic Philosophy 303

The Contemporary native and foreigner philosophers and their studies and ideas in the field of the Islam will be studied according to the education criterions. The problems available should be emphasized with solutions. Especially ideas after philosophers such as Macit Fahri, De Boer, Henry Corbin, Seyyid Hüseyin Nasr, Oliver Leaman ought to be discussed scientifically and impartially.

FDB 541 Classical Turkish Thought 303

Beginning from the early Turkish History until the Administrative Reforms, the mythological, philosophical, mystic, metaphysical and their religious thought should be determined. The Turkish Epopees, Orhun Inscriptions, Mani, Buddhist, and Islamic culture should be taken up and the representative of these ideas should be mentioned.

FDB 542 The Contemporary Turkish Thought 303

The thoughts which existed after the Administrative Reforms will be held according to the order of the history. They will be compared with the past and their original is essential. The contemporary thought should not only be looked for in philosophy books but also in literature, sufism, Islamic theology and art works.

RELIGION SOCIOLOGY

FDB 543 Urbanization and Religion 303

The notion of "urbanization", "becoming industrialized" and "the shanty town". The relation of the religion and urbanization and becoming industrialized. The attitude of the religion towards alienation. The shanty town and religious life. Notions of uniting and disintegrate. The relation between religion and social disintegrate. Disintegrate and being different relating to religion.

FDB 544 Empric Studies Sociology of Religion in Turkey 303

The Turkish Religious Studies began with Ahmed Rıza, Ahmet Şuayb, Prens Sabahattin and Specially Ziya Gökalp in Turkey, but it is known that modern studies began after 1950.

FDB 545 Studies Sociology of Religion I 303

The definition, short history, subject and techniques of sociology. The definition sociology of religion, its subject, aim, short history, methods and techniques. The place of the

scientific classification of sociology of religion. Studies about sociology of religion in İslamic world, the Sociology of religion coming to light as a systematic and independent science. Studies held in the past and nowadays in the west and our country.

FDB 546 Studies Sociology of Religion II 303

Religion and society. The theoretic, pratical an sociological meaning of religion. Religious groups, religion and social life. Religion and social statification,. İslamic Sociology. Religion in different sorts of society. The relation of religion in cultural ethic, economical, scientific, technological way of the foundations.

FDB 547 Methodology of Sociology Of Religion I 303

Scientific method, evaluation, process and technics of the study, problem, aim, importance, method.

FDB 548 Methodology of Sociology Of Religion II 303

Handing out the data, evaluation, observation, process of the data, solving and interpretation of them.

FDB 549 Sociology of the Religious Groups I 303

Our country is a good example between the religous groups. These groups can be devided as “only religious groups” and “the ligh ideological groups”. In this context in the first chapter the Nakşibendi, Kadiri and Rufai groups will be taken up.

FDB 550 Sociology of the Religious Groups II 303

In this sbuject we will deal with Nurculuk and Süleymancılık religious communities that are more compatible and more closed to the reality of the of community and will also deal with their functions in society.

FDB 551 Basis Problems of Sociology of Religion 303

Sociology of religion is a new branch and has been an indipendent department at the beginnig of the twentieth century. That’s why it hasn’t been able to cope with some problem sone of which is its methodology and its name. The problems of the sociology of religion is not only restricted with the ones mentioned above. One of another basic problems is that it has a limit with the dimensions of the other scientific branches. There are some other scientigic branches two of which are the religion etnology and religion antropology that deal with the same subjects as Sociology of Religion which have complicated contacts.

FDB 552 Source Contexts of Sociology of Religion 303

A great deal of articles have been written on sociology both in the classical and contemporary periods. Among these are materials containing the sociology of religion directly and to analyse themmay add a new haste to the sociology of religion. With the same reason context in second part of the with the lesson the analyse of the articles will be considered in the contemporary sociology period in sociology of religion.

FDB 553 Religion and Sociological Institutions 303

Religion dominates every field of the society. That’s why it is inevitable to be in all parts of the institutions in community. It is in effect and reaction the institutions of society such as family, education, economi. In this context religion and family, religion and society, religion and economy, religion and law relation will be taken up.

FDB 554 Social Change and Religion 303

The current world has an unbelievable change. This change has mode some obligatory changes mutual. That’s why the notion of change as a social fact, the changing factors and theories relating to change, religion as preventing social changes, effects over religious life will be held here.

RELIGION EDUCATION

FDB 555 Religious Guiding and Counselling 303

Emphasizing the importance of counselling and guiding on religion teaching, the term of guiding, the definitions of guiding, the kinds of guiding, the relation of guiding and psychological counselling, the term of counselling, the need of person for counselling, the definition and borders of religious counselling, the relation of religious counselling and guidance-declaration, the fields of religious counselling (family, Koran courses, mosques, prisons, the correcting houses for children, nursing homes, societies for the protection of children, the societies for deprived children)

FDB 556 Theological Activities in Social Services 303

Giving information about basic terms and practices of theological activities in the foundations of social service. Foundations of social service, the term of theological activity, theological activities in the society for the protection of children, theological activities in the society for deprived children, theological activities in the houses of correction for children, theological activities in prisons, theological activities in nursing homes.

FDB 557 History of Religion Education I 303

Giving information about the stages of religion education by the political reforms in 1839. first term education activities, teaching places pre-Moslem theological school, arise of theological schools in Moslem world, the period of Emevi and education, the period of Abbasi and education, the period of Seljuk and education, moslem theological schools by Otoman Empire, first Otoman theological schools, Sahnı Seman theological schools, Süleymaniye theological schools, the lessons at theological schools, the teaching staff of theological schools.

FDB 558 History of Religion Education II 303

Giving information about the stages of religion education from political reforms (1839) to now. religion education of Tanzimat, the ideas of Tanzimat scholars on religion education, disputes on national education and theological education, V in last term of Otoman Empire, recession of theological schools and its reasons, developments on formal and inormal religion education from proclamation of the republic to now, the law of Tevhidi Tedrisat and religion education, the ideas of Ataturk on religion education, laicism and religion education.

FDB 559 Introduction to the Religion Science Education 303

Providing a scientific look upon the matters of relation of education and religion, the place of religion education science for the science of education. Basic terms (religion, education, teaching, discipline, pedagogy, theology) , definition of education science, the place of religion education among other sciences, the field of religion education, its purpose and functions, research methods of religion education, the language of religion education, the basis of religion education and teaching, the elements of setting program aims for religion education, theories of learning and setting program for religion teaching, the models of settin program for religion teaching, the mistakes on religion teaching.

FDB 560 Basic terms in Religion Education 303

Explaining the methods and terms of religion education. Learning and teaching, the approaches of teaching, the nature of method, the principles used for teaching method, the elements affecting the selection pf method, the methods of active teaching, the methods and techniques of religion teaching, question-answer, expression, the method of discussion, the method of group work, the method of drama, the method of case study, the method of solving problem, the method of sightseeing.

FDB 561 Religious Development in Childhood and Adolescence 303

Dealing with the stages of religious development in the periods of childhood and adolescence and emphasizing the essence of these stagesfor religion education, the terms of

growing, developing, maturing and tending, the age of childhood, the progress of child and young, the principles of growing and developing, the progress stages of child, religion feeling of child, the need of religious care and belief for child, the idea of Allah for child, general principles on teaching religious matters, the age of adolescence, the problems of adolescents on religious matters.

FDB 562 Religion Education in Adulthood 303

Explaining the nature of religion education for adults and giving information about methods used for that education. The stages of adulthood, religious development in the period of adulthood, the nature of religion education for adults, the definition and field of religion education for adults, the problems of religion education for adults.

FDB 563 The Philosophy of Education 303

Giving information about the relation of education and philosophy, explaining the effects of educational approaches of philosophical schools on current education policies. Philosophy, education, the arise of education philosophy, the field of education philosophy, its purpose and teaching, the functions of education philosophy, mainly philosophy schools (idealism, realism, pragmatism, naturalism), mainly education philosophies and their effects on varied aspects of education.

FDB 564 Religion Teaching Technology and Materials 303

Giving information about tools and materials used in religion teaching. Technology of education, the relation of education technology and communication, the definitions of communication, the elements of communication, the importance of tools and materials for teaching, the benefits of tools, the features of tools, the tools used on religion teaching, visual tools, audio tools, audiovisual tools.

FDB 565 Private teaching methods I 303

Explaining educational value of private teaching methods on religion teaching. The terms of education and teaching, religion teaching, the purpose of religion and moral education, the principles of belief teaching, the principles of worship teaching.

FDB 566 Private teaching methods II 303

The principles of moral teaching, the language of religion, the methods and techniques in the lesson Religion Culture and Moral Knowledge, tools and materials used for religion and moral teaching, the planning and practising of teaching activities.

FDB 567 Din Felsefesine Giriş 3 0 3

Bu derste; felsefe, din, din felsefesi, din felsefesinin diğer felsefe disiplinleri ve din bilimleri ile münasebeti, din felsefesinin bir disiplin olarak ortaya çıkışı, din felsefesi yapmanın imkanı, doğuştan günümüze din felsefesi anlayışları gibi konular ele alınacaktır.

FDB 568 Tanrı Tasavvurları 3 0 3

Düşünce tarihi boyunca Tanrı'nın fiilleri ve alemle ilişkisini izah etmek maksadıyla birçok Tanrı tasavvurları ortaya konulmuştur. Derste, din ve felsefe tarihlerinde ortaya çıkan Teizm, Deizm, Panteizm ve Pan-enteizm gibi çeşitli Tanrı tasavvurları ayrıntılı olarak incelenecektir.

FDB 569 Din ve Bilim İlişkisi 3 0 3

Din ve bilim ilişkisi sorunu, düşünce tarihi boyunca olduğu gibi günümüzde de oldukça canlı ve çok boyutlu felsefi problemlerden biridir. Problemin çözümüne dair ortaya konulan felsefi yaklaşımlar çatışma, ayrışma, uyuşma ve dinleşme olmak üzere dört başlık altında toplanabilir. Bu yaklaşımlar derste ayrıntılı bir şekilde irdelenecektir.

FDB 570 Kötülük Problemi**3 0 3**

Tanrı'nın varlığı ve iyiliği ile dünyadaki kötülükler arasında nasıl bir ilişkinin bulunduğu meselesi, dini ve felsefi düşüncenin evrensel ve en çetin problemlerinden biridir. Bu probleme çözüm olarak ileri sürülen görüşler "kötülük problemi" adı altında incelenmiştir. Derste kötülük çeşitleri, problemin versiyonları ve yanıt türleri farklı bakış açıları ile tartışılacaktır.

FDB 571 Din ve Ahlak İlişkisi**3 0 3**

Din ve ahlak arasındaki ilişki düşünce tarihinde genel olarak ya dinden ahlaka doğru ya da ahlaktan dine doğru giden bir yaklaşım takip edilerek ele alınmıştır. Ahlak ile dini özdeş kabul eden, Ahlak ile dini farklı kabul eden ve ahlak ile dine bağımsızlık atfeden görüşler başlıkları altında tasnif edilebilecek bu yaklaşımlar, derste ayrıntılı olarak değerlendirilecektir.

FDB 572 Tanrı'nın Varlığı Hakkındaki Deliller**3 0 3**

Tanrı'nın varlığını ispatlama meselesi ilahiyat sistemleri ve felsefe tarihinin en önemli meselelerinden biridir. Tanrı'nın varlığına dair farklı dini ve felsefi gelenekler tarafından çeşitli deliller ileri sürülmüştür. Derste, teistik deliller de denilen ontolojik delil, kozmolojik delil, nizam ve gaye delili, dini tecrübe delili ve ahlak delili üzerinde durulacaktır.

FDB 597 Master Semınar**021****FDB 599 Master Thesis**

FDB 701 Course of expertis fields

Course Code	Cours Name	Hours T.P.C.	ECTS
<u>HISTORY OF RELIGIONS</u>			
FDB 601	Folk Beliefs Research	303	
FDB 602	Theoretical Problems in the History of Religions	303	
FDB 603	Fundamentals of Judaism	303	
FDB 604	Foods and Drinks in Divine Religions	303	
FDB 605	Missionary with Historical and Contemporary Methods	303	
FDB 606	Religion and Mythology	303	
FDB 607	Non-Muslim Communities in the Ottoman Empire	303	
FDB 608	Beliefs of Messiah and Mahdi in Religions	303	
FDB 609	Religious Pluralism	303	
FDB 610	Dialogue and Interreligious Relationships	303	
FDB 611	Religions of the Far East	303	
FDB 612	Holy Scriptures Books	303	
FDB 613	Comparisons of the Bible and the Quran	303	
FDB 614	Religious Symbols	303	
FDB 615	The Doctrine of Salvation and Eschatology in Religions	303	
FDB 616	Eastern and Western Churches	303	
<u>ISLAMIC PHILOSOPHY</u>			
FDB 617	Classic Issues in Islamic Philosophy Metaphysics	303	
FDB 618	Philosophy in Andalusia	303	
FDB 619	Hermetic and İsraki Thought	303	
FDB 620	Progress of Philosophy in Islamic Thought	303	
FDB 621	Mental conception of Islamic Philosophy	303	
FDB-622	Theories of Islamic Philosophy Prophecy	303	
FDB 623	Order Asset Islamic Thought	303	
FDB 624	Problems of Comparative Western and Islamic Philosophy	303	
FDB 625	History of Islamic Science	303	
FDB 626	Art and Aesthetics in Islamic Thought	303	
FDB 627	Teachings of Islam, Cosmology	303	
FDB 628	Problems of Contemporary Islamic Philosophy	303	
<u>SOCIOLOGY OF RELIGION</u>			
FDB 629	Classical Sociological Theories	303	8
FDB 630	Contemporary Sociological Theories	303	8
FDB 631	Religion, Society and Culture Relations	303	8
FDB 632	Sociology of New Religious Movements	303	5
FDB 633	Sociology of Religion in Turkey	303	8
FDB 634	Trends in the Sociology of Religion	303	8
FDB 635	Spss Applications	303	8
FDB 636	Sociology of Knowledge	303	5
FDB 637	Religion-State Relations	303	8
FDB 638	Social Structure of Turkey	303	8
FDB 639	Religious Groups in Turkey	303	8
FDB 640	Theories of Social Change	303	5

EDUCATION OF RELIGION

FDB 641	Teacher Training in the Education of Religion	303	8
FDB 642	Classical Sources of Education of Religion	303	5
FDB 643	Institutions of Education of Religion I	303	8
FDB 644	Institutions of Education of Religion II	303	8
FDB 645	New Methods in Education of Religion	303	8
FDB 646	Non-Formal Education of Religion	303	8
FDB 647	Religious Concepts and Learning Environments	303	8
FDB 648	Moral Education	303	5
FDB 649	Education of Religion in European Union Countries I	303	8
FDB 650	Education of Religion in European Union Countries II	303	8
FDB 651	Field Research Methods of Education of Religion	303	5
FDB 652	Program Development in the Education of Religion	303	8
FDB 697	Doctorate Seminar	021	8
FDB 699	Doctorate Thesis	----	50
FDB 701	Specialization Courses	----	20

HISTORY OF RELIGIONS

FDB 601 Folk Beliefs Research 303

In this course by emphasising the place and importance of folk beliefs in research of History of Religions; Anatolian folk beliefs of the periods of transition (birth, circumcision, marriage, death) about the beliefs and practices; relation to a visit (visit places and its general characteristics, purpose of visit, visit-site applications) beliefs and practices; about nature (prayer for rain, natural events, the cult of tree-forest, mountain cult, the cult of animals, water cult, the cult of fire) beliefs and practices and beliefs and practices related to good luck-bad luck evaluation and analysis will be performed.

FDB 602 Theoretical Problems in the History of Religions 303

In this course we will emphasise the problems resulting from History of Religions and will find solution ways of Name of the problems arising from the History of Religions, problems arising from the reclassification of the History of Religions sciences, problems arising from theories about the origin of religion, the problem of the classification of religions, problems arising from the use of the concepts of the History of Religions, problems caused by religions, understanding and interpretation problems arising from religious icons, the problem of objectivity and the problems of method.

FDB 603 Fundamentals of Judaism 303

In this course we will focus historical development of Judaism, related concepts and symbols in Judaism, Moses and the Ten Commandments, important Jewish religious persons who contributed to the formation, Jewish sacred texts, basic tenets of Judaism, Jewish denominations, worship in Judaism, social rules, customs and traditions in Judaism, Jewish holidays, view of members of Judaism to the other religions, Jewish mysticism; general characteristics of the Jewish Christ.

FDB 604 Foods and Drinks in Divine Religions 303

Foods and drinks which are important in human life of human being have been among important subjects on which people gave importance as they are valuable sources among religious rituals. That's why, in this course we will focus on geography where three divine religions came out, Primitive Tribe, Sabiism, old Greek and Roman, old Anatolia, old Egypt, old Arabia, Manichaeism, the drinking and eating rules in religions as Zoroastrianism, rules and forbidden things about foods and drinks in Jewish, the historical process about foods and drinks in Christianity, the lawful and unlawful foods and drinks in Islam.

FDB 605 Missionary with Historical and Contemporary Methods 303

The beginning of missionary Back to Jesus. Need Jesus Christ, and him trying to spread Christianity in the next few centuries, it seems from the date that they understood that the people were really friendly activities. However, in the past two-thousand-year period of activity in which missionaries have different aims. Christianity as the state religion of the Roman Empire era to the present day from the missionary activities are conducted and is known to be very different purposes. In this course, mission, missionary, missionary terms, definitions, missionary purpose, methods, and results will be discussed.

FDB 606 Religion and Mythology 303

Religion is the definition of the concepts of myth and mythology. The emergence and development of mythology. The relationship between religion and mythology. The differences between religion and mythology. Similar terms, and the different aspects of mythology and legend. Various examples of cultural mythology

FDB 607 Non-Muslim Communities in the Ottoman Empire 303

In this course, the debate on the concept of non-Muslim, non-Muslim communities, general information about the pre-Ottoman Anatolia, the Ottoman State had non-Muslims, Jews, Christians (Maronites, Chaldeans, Assyrians, Armenians, Catholics, Orthodox, Protestants), and general information about the communities of other religions and situations of their population, non-Muslim communities and their status recognized in the historical process rights examined.

FDB 608 Beliefs of Messiah and Mahdi in Religions 303

In this course, concepts of the Mahdi and the Messiah, the Mahdi, the Messiah religions resources; Mahdi, the Messiah on the concepts of time and space, the signs of the emergence of Mahdi, the Messiah, the Mahdi-Messiah accepted as information about personalities; Mahdi, the Messiah accepted personalities activities; Mahdi-related symbols will be Messiahs.

FDB 609 Religious Pluralism 303

Religious pluralism, exclusion, inclusion, pluralism, religion evaluation criteria problem, the Qur'an, other religions, other religious traditions, religious pluralism Islamic version of the pluralism of the Islamic philosophy, Islamic theology pluralism, pluralism of Islamic mysticism.

FDB 610 Dialogue and Interreligious Relationships 303

Various religions, the doctrine of truth, to listen to others, violence, conflict, religious groups and doctrines, the dialogue essence, the scope and strength of inter-religious dialogue, dialogue and world peace all over the world through dialogue activities related to analysis,

globalization and dialogue efforts, dialogue-based Church and mission activities, dialogue with the approach of the Qur'an, how dialogue.

FDB 611 Religions of the Far East 303

Religions of the Far East as a significant portion of the world's population today adopted Indian, Chinese and Japanese religions will be discussed. These religions, Hinduism, Jainism, Sikhism, Buddhism, Confucianism, Taoism, and Shintoism, such as the emergence of religions, historical development, belief, worship and moral values, the founders, the basic philosophies and teachings. To be addressed in terms of causes and consequences of the current activities of these religions and regions were spread.

FDB 612 Holy Scriptures Books 303

The divine and the sacred books of the national religions: Koran, Torah, Bible, the Psalms, Avesta, the emergence of texts, such as Ginza, history and evaluation of the content. In addition comparative religions, belief and worship issues be dealt with in accordance with the information holy books. Criticism of the holy books and the text in the given source, the discovery of the existing contradictions and inconsistencies.

FDB 613 Comparisons of the Bible and the Quran 303

Based on the Bible and the Quran, descriptions, narratives and stories. His book, the Quran and the Holy Bible, God of creation, Adam and Eve, the revelation, the Holy book, the text studies, heaven, hell, afterlife depictions of Noah's Flood, Joseph story, the concepts of good and evil, community and tribe names.

FDB 614 Religious Symbols 303

The definition of the symbol, religious symbol and their meanings. The relationship between religion and culture with religious symbols. What is a symbol? What is the difference between the mark and the symbol? Central symbolism, history and archetypal, shape of the world, myths function, cosmic and historical time; symbolism and history, Baptism, Noah's Flood and water-related symbolism; symbolism and belief, The symbolism of the colors, symbols and Cultures.

FDB 615 The Doctrine of Salvation and Eschatology in Religions 303

The concept of salvation, God-centered and church based teachings of liberation, Liberations roads, Independence purposes, the teachings of the hereater, Messianism and millennium, death and after death, a day of judgment, Heaven and Hell, Reincarnation doctrine, the doctrine of Dharma and Nirvana.

FDB 616 Eastern and Western Churches 303

Christianity spread east and west. Eastern churches and their properties. Interactions with Judaism and Islam. Spread of Christianity in terms of change to the West. Western churches, churches, disputes between the Eastern and Western churches gaze of each other. Religion, Ritual and Litürjilerindeki similarities and differences. Catholic, Orthodox and Protestant churches. Churches and religion-state relations. Efforts to unite the Eastern and Western Churches.

ISLAMIC PHILOSOPHY

FDB 617 Classic Issues in Islamic Philosophy Metaphysics 303

Started to develop the idea of the Islamic period, the period between the death of Ibn Rushd considered as a problem of ideas, occupy an important place in Islamic thought. Important of these ideas is mandatory and possibly divided as an asset, the asset is necessarily self-evaluation in two parts, including forced and compulsory someone else, the hierarchy of being, the soul (nafs), and seniority hudus matter and soul, death, and immortality of the soul, prophecy, revelation nature, philosopher and prophet, comparison, causality, and other similar problems. These problems, Kindi, Farabi, Ibn Sina, Suhrawardi, philosophers such as al-Ghazali and Ibn Rushd approaches and criticisms against each other in this way constitutes the major topics in classical Islamic thought.

FDB 618 Philosophy in Andalusia 303

Andalusia, also known as the Western Islamic world, the history of thought, and in particular has an important role to Islamic Philosophy. In this context, philosophy, Andalusia input, Andalusia reasons for showing interest in philosophy, philosophy dealing with the first people of Euclid, Mecritî, Kirmani, Ibn wax, Ibn Hazm and Umayya b. The opinions of people like Abdul Aziz, who was accepted as the Andalusian philosophers, Ibn al-Sid the first hand-Batalyevsî, Ibn Bacci, Ibn Rushd and Ibn Tufeyl works and ideas are important. Also worth studying philosophy to challenge the reasons. Western philosophy and Jewish philosophy, especially in terms of Andalusia is of great importance. Halevi, Ibn Daud, Ibn Maimonides, Samuel b. Matute and Jewish thinkers such as Abravanel be considered in this context.

FDB 619 Hermetic and İsraki Thought 303

İsrakî which is one of the two important schools of Islamic thought has found favor in Philosophy, Hermetic relocated a number of noteworthy features. In this context, this idea Hermetisizm and access the World of Islam, Khalid b. Yazid, Jabir b. Hayyan as the first Hermetic thinkers, İsrakilik and İsrakiliğin Hermetisizmle connection from the idea that the divine wisdom of the prophets, and this line of thinking, in particular emphasized the importance of the prophet Idris called Hermes. In addition, the history of Islamic thought of this idea İsrakilik and the importance of the deceased al-Suhrawardi, Ibn Kemmune, and Mulla Sadra Şehrezorî İsraki philosophers, such as the Ottoman Empire and their extensions Nabi, Çeşmizade, Sayyid judge also need to focus on thinkers such as Kebirizade and Kethüdazade individuals.

FDB 620 Progress of Philosophy in Islamic Thought 303

The history of Islamic philosophy, his development process, the Umayyads, Abbasids, and Turks (Seljuk-Ottoman) philosophy of perception of the process, however, especially the translated terms, Beytülhikme'nin the role and function of philosophical activities of wealthy families, especially the Ottoman Turks studied philosophy, his adventure.

FDB 621 Mental conception of Islamic Philosophy 303

Views on the nature and location of the Islamic philosophers of the soul, the soul parts of the universal and the particular spirit, soul and body relationship should be investigated. Comparison of examinations should be done with the spirit of Islamic philosophers of ancient philosophers. Opinions about the Ottoman thinkers mood, state of the soul after death, both physical and spiritual Mead or spiritual problems, as will be explored.

FDB 622 Theories of Islamic Philosophy Prophecy 303

The nature of prophecy, the place of Islamic thought, Islamic philosophers conceptions of prophecy, prophecy in terms of being a source of information and the importance of the location must be specified. The necessity of prophecy delillendirilmesi mentally, revelation, miracles prophethood of concepts such as relationship, the revelation of the philosophers' perceptions philosophical background, disciplines, such as theology and mysticism comparison of the views of the philosophers should be made to the views of prophecy.

FDB 623 Order Asset Islamic Thought 303

Orders of assets and asset definition and conceptual framework of the Islamic philosophers of ancient times until the first being "ranks" of the idea of the course explained. No cause of his treatise's, Fârâbî, hand-Medinetü'l Fâzıla, Kitabu'l-Mille, Fusûlu'l-Civil and Fusus al-Hikem, Ibn Sina, Şifâ, (Theology), Uyûnu'l-Hikme and en-Necât, Amirî, hand-Fusûl Me'alimi'l-fil-et-Motion with İlâhiyye and Evcuhi't-appreciated his work as a source examined. Which includes the idea of being by the philosophers of Islam ranks called Kindi's treatise Being and The decay No Reason, Fârâbî, hand-Medinetü'l Fâzıla'sı, Kitabu'l-Mille, Fusûlu'l-Civil and Fusus al-Hikem, Ibn Sina, Şifâ, (Theology), Uyûnu'l-Hikme and en-Necât'ı, Amirî, hand-Fusûl fil-Me'alimi'l-İlâhiyye and meat-Evcuhi't-appreciated his works with Motion-tion should be examined as a source. Brotherhood-i-Safa pamphlets, Mişkâtü'l-al-

Anwar, Al-Gazali, Ibn Rushd Telhis'u maBa'de't-Tabia, Hikmetu'l-Israk 'and Telvihât Suhrawardi, Ibn al-Fevzu'l Esğar Miskeveyh of his work in this kaynaklığı thought should be considered. In addition, the order of being, or included performances by the criticisms Ghazzali and Ibn Rushd. Orders of criticism of the idea and the idea of being present possibility of orders in asset should be stated.

FDB 624 Problems of Comparative Western and Islamic Philosophy 303

Philosophical problems dealt with the problems of Western thought and concepts of Islamic philosophy, metaphysics / ontology and onto-theological problem, the definition of the concept of knowledge, etymology and comparison with Western thought should be done. Information-human relations, information science, information theory, idealism, sansüalizm, realism, monism concepts such as source of the information, the information value and the issue of the kinds of information, philosophy, relationships, and trends in the classification of sciences should be investigated. Comparison of western thought should be within the framework of relations between philosophy and religion. Theism, Atheism, Deism and Pantheism evaluation of such currents should be made in this context. Nature and the problem of being spiritual, asset layers, examining the scope of the laws of nature being the Western and Islamic approaches to comprehend the thought. The problem of the philosophy of assets outside the realm Realism, Idealism, Monism, Dualism, the concepts of pluralism, Islam and Western philosophies which will be discussed in comparison with the problem of morality, especially religious-based theories of morality and ethics are not based on religious, non-religious foundations of moral concepts, Kant and ethics and comparison should be made with the idea of Islam.

FDB 625 History of Islamic Science 303

7. century scientific activities developed by Muslims and they are transferred back to ancient Greece. The Quran, especially in medicine as an art close to the blessing of God, medicine, astronomy and astrology, the development of the Islamic world. Indian Muslims to establish a relationship with mathematics, astronomy, geometry and number of studies. Abu Bakr Razi, Ibn Sina, Jabir, Biruni, Ibn Rushd, and scholars such as chemistry, medicine, mathematics, astronomy up their independent discoveries in various fields. Definition of science, philosophy of science subject, issues such as the relationship of science and philosophy as well as the development of the history of science. In particular Sumer, Mesopotamia, India, China, Ancient Turks and Ancient Greek philosophy of science issues. Islam, Koran and the hadith about the world of science, science, science institutions, branches of science (astronomy, mathematics, medicine, chemistry, physics, geography). The Turkish-Islamic world, scientists are important.

FDB 626 Art and Aesthetics in Islamic Thought 303

Islamic thought Quran, Hadith and Islamic thinkers in the field of art and beauty that exists within the framework of a philosophical discipline, subject area values in question. In this context, the subject of philosophy beauty and the beauty of the good, ugly, pretty, beauty, closely related concepts are treated as tragic. Beauty products on display put forward by natural objects and people that are involved in human life judgments and values, attitudes, pleasures and tastes are analyzed. By Islamic philosophers of the historical development of the ideas presented in areas such as musical and aesthetic reflections and philosophical framework of the present day are discussed. In love, beauty, art, aesthetics, poetry, literature, architecture and art, and aesthetics paper focuses on the analysis and philosophical foundations.

FDB 627 Teachings of Islam, Cosmology 303

Islamic thought based on the nature and structure of the main asset is the basis of science and research to take advantage of cosmology is available in almost all philosophers of the Islamic tradition. One of the problems inherent in the idea of Greek cosmology and

ontology doctrine important asset. This doctrine of the Islamic philosophers and the Greek philosophers, starting with the identification of methodological approaches are problematic in Islamic thought and the teachings of the developing cosmology are discussed. Review the principles of cosmos, Revelation and natural relationship, based on primary and structure of the universe, the relationship between the microcosm and the macrocosm, the world's creation and subsequent history, nature, methods of investigation, the universe and its parts, asset hierarchy, astrology, focuses on problems such as the anatomy of the asset. Islamic philosopher Kindi, Farabi, Muslim Brotherhood-i-Safa, Biruni and Ibn Sina are the views on this subject.

FDB 628 Problems of Contemporary Islamic Philosophy 303

Date of transfer and accumulation of Islamic philosophy of contemporary world problems in the handling of this transfer, the idea of modern man is looking for answers to their problems, and corresponds to the structure of the mind The main objective of this course and is an attempt to find. The meaning of the classical eras of Islamic philosophy in the discussion today or what you need to express, the concepts of Islamic philosophy and modern philosophical thought with the transfer and updating of contemporary people, or will the emphasis on how to make sense. In general philosophy, Islamic philosophy in particular assets, such as knowledge and value are three important theoretical and practical aspects of the area, how to present the idea and implementation of a contribution to the area of application can be achieved? tried searching for the answer to the question in this course. Are considered to be among today's problems of Islamic philosophy, philosophy, naming the problem, subject, purpose, schools issue of resources, originality, sense of God and of nature, and updating issues such as methodological problems are discussed.

SOCIOLOGY OF RELIGION

FDB 629 Classical Sociological Theories 303

Theory or theory, sociology explains some facts and factual relations in a conceptual system. Every theory is based on the concepts knit a whole. Theory in sociology is very important in order to establish the ground for future studies. In this course, the main representatives of the classical period of sociology, Auguste Comte, Emile Durkheim, Karl Marx, Max Weber and Georg Simmel sociological theories will be discussed.

FDB 630 Contemporary Sociological Theories 303

In today's changing conditions, instead of theories produced in the classical period in relation to social phenomena to solve today's social realities made it necessary to drive forward new theories more appropriate. In this context, functionalism, structuralism, conflict theory, symbolic interactionism, and contemporary theories, such as feminist theory has emerged. In this course, these theories will be discussed.

FDB 631 Religion, Society and Culture Relations 303

Religion is an important social phenomenon, is one of the most important elements of culture, shows the effect of almost every area of the network of social relations. In this context, class, religion, society, culture, relationships, and interactions, Islam and the Turkish community in sociological studies on the sociology of religion, and in particular systematic structural issues of religious life in the new structuralist, functionalist, conflict, and so on. with the help of schools and currents in contemporary comparative and systematic framework approaches will be discussed.

FDB 632 Sociology of New Religious Movements 303

Positivist point of view style religious importance in later stages of social evolution will lose a large extent regarded as a phenomenon. However, historically, the prediction committed contrary, modernization can not be happy humanity, to seek to be re-entered into with religious values. As a result, especially after the 1970s, especially the United States, including the old ones in Western societies, as well as meet the needs of modern society, the

number of individuals begin to take place in the new religious movements began to increase steadily. This course shows itself as a new phenomenon in contemporary societies such theories and approaches in order to explain them with new religious movements and the impact and results of the discussion of these movements will be discussed.

FDB 633 Sociology of Religion in Turkey 303

Western sociologists of religion in general, religious, and social structures of their societies have developed an appropriate sociology of religion. Duplication of work in the sociology of religion in our country for a long time could not go beyond the West. However, in recent times, among sociologists of religion in our country, the Turkish society based on their religious and social realities of the need to establish a Turkish Sociology of Religion often has to be emphasized. In this context, a number of new openings have been made. In this context, the course, the reasons for the Turkish sociology of religion, importance, methods and techniques and will focus on areas of interest.

FDB 634 Trends in the Sociology of Religion 303

An important place in the sociology of the classical period is divided into religious matters. However, it becomes increasingly important in coming years as a sub-branch of sociology sociology of religion, in accordance with the terms of today's new wave, and currents in the trend began to emerge. These include: formal and phenomenological orientation, religious morphology, ethnological and anthropological tendency sosyografik contemporary sociology of religion and sociology of religion, such as the major currents and trends. In this course, current, and trends that will be discussed.

FDB 635 Spss Applications 303

SPSS program within the framework of this course, the social sciences, statistical techniques, data collection related to these techniques, data entry, data cleaning and data analysis examined how. Applied scale development for field research, sample selection, data collection techniques, determined by observation to be considered in the research model, the establishment of the research stages, each stage will be discussed how to do what. Frequency distribution, percentages next to the scale, reliability, and validity of such a simple statistical analysis, chi-square, t-test, ANOVA and correlation analysis and the results are to be interpreted.

FDB 636 Sociology of Knowledge 303

Types of relationships between social structures of scientific knowledge in this course. Social change and the role of knowledge in development will be exposed. How it is shaped, depending on the cultural and social conditions of knowledge and how it affects the socio-cultural structures will be discussed. Info, information, theories and examination of the work of various thinkers in this regard is the objective of this course. Current events will be discussed in relation to the various views of social knowledge.

FDB 637 Religion-State Relations 303

In this course, the historical process of relations between religion and the state and society will be examined. His secularization of Western societies, secularization and democratization processes will be examined. Also spent in the historical process of secularization of Turkish society, secularization and democratization process and the problems related to this process and the experience of Turkish society will be discussed in comparison with the experiment of western societies.

FDB 638 Social Structure of Turkey 303

In this course, the socio-economic structure of Turkey's population, stratification, will focus on the physical and cultural structure. Theoretical framework of social structure are examined, by considering characteristics of the social structure of Turkey somutlaştırılacaktır topic. Development of the discipline of sociology in Turkey, investigated the effects of social structure and institutions. Sociologists and sociologists of religion in Turkey will be discussed

ideas on this subject. Will focus on potential problems and the riches of the Turkish sociology.

FDB 639 Religious Groups in Turkey 303

Group has defined the concepts of religion and religious groups, the investigation of theories about the formation of groups of different types of groups, the main religious bodies, denominations, sects, communities, religious groups and marginalized formation process and the main factors affecting this process, the nature of the relationships between internal and external religious groups, and determine the reasons for the relations between religious groups. Within the framework of social groups and social movements, religious groups and religious movements in the conceptual analysis, the sociological context of the new social movements and social extensions. Religious groups and new religious movements in Turkey evaluating the studies examined.

FDB 640 Theories of Social Change 303

The phenomenon of social change, cultural, political, and economic information will be given about the content. Social change theories and ideas of sociologists who are the owners of these theories will be discussed. Socio-cultural consequences of social change in the process of historical development will be discussed.

EDUCATION OF RELIGION

FDB 641 Teacher Training in the Education of Religion 303

In this course, The historical development of teaching by religious instruction, Hz. The period of Prophet Muhammad, the Prophet. Prophet later period of the Ottoman period, the Tanzimat period, the Republican period. House of Sciences Faculty of Theology, Ankara, Faculty of Theology, the High Islamic Institute, and the Faculty of Islamic Sciences curriculum, faculty, and student evaluation of teacher training in education of religion under the headings of choice. In 1982, the reorganization of institutions of education of religion. Between the years of 1982-1998 Faculty of Theology teacher training curricula for education of religion evaluation. Since 1998, primary I. stage for education of religion teacher training teaching part of the opening of the Faculty of Theology Religion Culture Moral Information. Faculties of Education in 2007 to train teachers of education of religion within the teaching part of the opening of Religion Culture Moral Information. Primary II. education of religion in elementary and secondary education, teacher training examined.

FDB 642 Classical Sources of Education of Religion 303

In this course, Educators, and the works of early Islam. Ibn Sahnun, Adâbu'l-Muallimin. Kabis, Risalat al-Mufassala with Müteallimin and Ahkami'l Muallimin Ahvali'l. Mawardi, Edebü'd World ve'd-Din, Zernuci, Ta'limül-Mütaallim. Ibn Each section, Tezkiretü's-Semetic wa'l-fi Adabi'l-Alim wa'l-Müteallim Mütekellim. Ahmed Chalabi, History of Education in Islam. M. Mountain-H. Rashid Oymen, History of Education in Islam. Education and training in classical sources, and opinions about education of religion in the analysis and the analysis of these views.

FDB 643 Institutions of Education of Religion I 303

In this course, Madrasas in the Islamic world before the Ottomans. Regular and madrasas Mustansiriyah. Public madrassas. Specialized madrasas, ottoman hadith daru't-ıptıplar, kurrular ottoman. The first period of Ottoman madrasas. Iznik, Bursa and Edirne madrasas. Fatih and Süleymaniye madrasas and training organization scheme. Madrassas degrees and while charged. Courses taught in madrassas and books. Madrassa education and training method. Madrasa teaching staff, professors, muid, al-Mufid does on-demand. Occupation and specialized madrasas. Madrassas premises. Professor, lecturers exams. Elementary schools, Enderun School, Mosque examined.

FDB 644 Institutions of Education of Religion II 303

In this course, the first years of the establishment of the Republic of Imam-Hatip schools, Imam and Preacher Schools programs, Imam-Hatip Schools Closing. House of Sciences Faculty of Theology curriculum. Imam-Hatip schools opening in 1950. Imam and Preacher schools into high school. Religious Vocational High School programs. The opening of Ankara, Faculty of Theology. The opening of the High Islamic institutes and training scheme. Conversion of the High Islamic Institutes Faculties of Theology in 1982. In 1993, the opening of the new Faculty of Theology. Curricula and teaching staff of the Faculty of Theology. Changes over time in the Faculty of Theology programs. S phases Koran courses. Quran education courses, the layout will be discussed.

FDB 645 New Methods in Education of Religion 303

In this course, the theoretical foundations of education of religion, education of religion and the target behavior, understanding the way the Koran, the Koran to understand and interpret the three, based on the proposal of a new method in the teaching of the Koran and the Hadith, the two-stage formula 4M , teaching methods sermon in the light of the method, theoretical and practical dilemmas of an experiment questioning the teaching of cultural heritage, cultural heritage within the framework of education of religion, content-based student-centered teaching material for example in cultural heritage, adult education of religion, nature, opportunities and problems, liberating education of religion is there a process?, religion, education, authority, freedom, religion, teaching methodology, the banker model, the problem-solving model, new Trends in teaching religion, education of religion will be discussed the basic principles that should be considered.

FDB 646 Non-Formal Education of Religion 303

In this course, the definition of non-formal education, non-formal education areas, common concept of education of religion, education of religion is common sense, common religion, education, training programs and student characteristics, common principles and methods in education of religion, education of religion, planning and evaluation of common, widespread areas of education of religion (family, Koran courses, mosques, mass media, children's correctional homes, prisons, orphanages, hospitals, training centers, religious publications, panels and conferences), common problems and solutions in the field of education of religion will be discussed.

FDB 647 Religious Concepts and Learning Environments 303

In this course, the concept of teaching education of religion, the development of an individual's personality, socialization, attempt to make sense of life, perform meaningful learning, they learn to establish a relationship between daily life, to develop problem-solving skills, and the effects of individualization of learning environments and the preparation of appropriate teaching religious concepts will be discussed.

FDB 648 Moral Education 303

This course will examine basic concepts of morality. Relationship between education and morality to be processed. Theories of moral development (Kohlberg, Piaget and Gilligan, etc.). Mentioned and moral education in the psychological, sociological, philosophical and religious foundations will be studied.

FDB 649 Education of Religion in European Union Countries I 303

In this course, the countries of the European Union in the context of education of religion, cross-cultural, denominational, inter Cults and Sects in general terms be dealt with later models of education of religion, education of religion in these countries will be discussed general issues in education given to the subject.

FDB 650 Education of Religion in European Union Countries II 303

Germany, Austria, Belgium, Denmark, France, Netherlands, Italy, Greece and the European Union countries to introduce education of religion models and practices, with a comparative study of education of religion in Turkey.

FDB 651 Field Research Methods of Education of Religion 303

This course is a scientific research paths to be followed in making the understanding of the basic principles of science and scientific research trying to improve our course. Course, within the framework of scientific research and the scientific method, research, plan, preparation, problem identification, hypothesis development, data sources, data collection methods and techniques, data analysis and evaluation, and reporting processes will be covered.

FDB 652 Program Development in the Education of Religion 303

In this course, basic concepts related to curriculum development, curriculum development, theoretical foundations (historical, philosophical, psychological, and social foundations), and models of curriculum design, curriculum development process (planning, design, testing and evaluation, bringing in continuity), The main models of curriculum development, teaching of religion in place of formal education, the main factors affecting the determination of goals and objectives, the teaching of religion-specific models of curriculum development will be discussed.

FELSEFE VE DİN BİLİMLERİ BÖLÜMÜ DOKTORA PROGRAMI YENİ ŞEKLİ

Dersin Kodu	Dersin Adı	Kredi Saati T.P.K.
FDB 601	Halk İnançları Araştırmaları	303
FDB 602	Dinler Tarihinin Teorik Problemleri	303
FDB 603	Yahudiliğin Esasları	303
FDB 604	İlahi Dinlerde Yiyecek ve İçecekler	303
FDB 605	Tarihsel ve Çağdaş Metotları İle Misyonerlik	303
FDB 606	Din ve Mitoloji	303
FDB 607	Osmanlı Devletinde Gayrimüslim Cemaatler	303
FDB 608	Dinlerde Mesih ve Mehdi İnançları	303
FDB 609	Dinsel Çoğulculuk	303
FDB 610	Diyalog ve Dinler Arası İlişkiler	303
FDB 611	Uzakdoğu Dinleri	303
FDB 612	Kutsal Kitaplar	303
FDB 613	Kitab-ı Mukaddes ve Kuran Karşılaştırmaları	303
FDB 614	Dinsel Semboller	303
FDB 615	Dinlerde Kurtuluş Öğretisi ve Eskatoloji	303
FDB 616	Doğu ve Batı Kiliseleri	303
FDB 617	Klasik İslam Felsefesinde Metafizik Sorunlar	303
FDB 618	Endülüs'te Felsefe	303
FDB 619	Hermetik ve İshraki Düşünce	303
FDB 620	Felsefenin İslam Düşüncesinde Gelişim Süreci	303
FDB 621	İslam Felsefesinde Ruh Telakileri	303
FDB 622	İslam Felsefesinde Peygamberlik Nazariyeleri	303
FDB 623	İslam Düşüncesinde Varlık Mertebeleri	303
FDB 624	Karşılaştırmalı Batı ve İslam Felsefesinin Problemleri	303
FDB 625	İslam Bilim Tarihi	303
FDB 626	İslam Düşüncesinde Sanat ve Estetik	303
FDB 627	İslam Kozmoloji Öğretileri	303
FDB 628	Çağdaş İslam Felsefesinin Sorunları	303
FDB 629	Klasik Dönem Sosyoloji Teorileri	303
FDB 630	Çağdaş Sosyoloji Teorileri	303
FDB 631	Din, Toplum ve Kültür İlişkileri	303
FDB 632	Yeni Dini Hareketler Sosyolojisi	303
FDB 633	Türk Din Sosyolojisi	303
FDB 634	Din Sosyolojisinde Akımlar	303
FDB 635	Spss Uygulamaları	303
FDB 636	Bilgi Sosyolojisi	303
FDB 637	Din-Devlet İlişkisi	303
FDB 638	Türk Toplum Yapısı	303
FDB 639	Türkiye'de Dini Gruplar	303
FDB 640	Sosyal Değişme Teorileri	303
FDB 641	Din Öğretiminde Öğretmen Yetiştirme	303
FDB 642	Din Eğitiminin Klasik Kaynakları	303
FDB 643	Din Eğitim Kurumları I	303
FDB 644	Din Eğitim Kurumları II	303
FDB 645	Din Öğretiminde Yeni Yöntemler	303

FDB 646	Yaygın Din Eğitimi	303
FDB 647	Dini Kavramlar ve Öğrenme Ortamları	303
FDB 648	Ahlak Eğitimi	303
FDB 649	Avrupa Birliği Ülkelerinde Din Öğretimi I	303
FDB 650	Avrupa Birliği Ülkelerinde Din Öğretimi II	303
FDB 651	Din Eğitimi Alan Araştırma Yöntemleri	303
FDB 652	Din Öğretiminde Program Geliştirme	303
FDB 697	Doktora Semineri	021
FDB 699	Doktora Tezi	----
FDB 701	Uzmanlık Alanı Dersi	----

FELSEFE VE DİN BİLİMLERİ BÖLÜMÜ DOKTORA PROGRAMINDA OKUTULACAK DERSLERİN İÇERİĞİ

FDB 601 Halk İnançları Araştırmaları 303

Bu derste, halk inanışlarının Dinler Tarihi araştırmalarındaki yeri ve önemi; Anadolu halk inançlarındaki geçiş dönemleriyle (doğum, sünnet, evlenme, ölüm) ilgili inanış ve uygulamaların; ziyaretle ilgili (ziyaret yerlerinin oluşumu ve genel özellikleri, ziyaretin amacı, ziyaret yerinde yapılan uygulamalar) inanış ve pratiklerin; tabiatla ilgili (yağmur duası, tabiat olayları, ağaç-orman kültü, dağ kültü, hayvan kültü, su kültü, ateş kültü) inanış ve uygulamaların; uğur-uğursuzlukla ilgili inanış ve pratiklerin Dinler Tarihi açısından değerlendirilmesi ve analizi yapılacaktır.

FDB 602 Dinler Tarihinin Teorik Problemleri 303

Bu derste, Dinler Tarihinin isminden kaynaklanan problemler; Dinler Tarihi'nin bilimler arasındaki tasnifinden kaynaklanan problemler; din tanımından kaynaklanan problemler; dinin kaynağı hakkındaki teorilerden kaynaklanan problemler; dinlerin tasnifi problemi; Dinler Tarihi kavramlarını kullanmadan kaynaklanan problemler; dinlerden kaynaklanan problemler; dini sembelleri anlama ve anlamlandırmadan kaynaklanan problemler; objektiflik problemi ve metod problemleri üzerinde durulacak ve çözüm yolları aktarılacaktır.

FDB 603 Yahudiliğin Esasları 303

Bu derste, Yahudiliğin tarihi gelişimi; Yahudilikle ilgili kavramlar ve semboller; Musa ve On emir; Yahudiliğin şekillenmesinde katkısı olan önemli dini şahsiyetler; Yahudi kutsal metinleri; Yahudiliğin İnanç Esasları; Yahudi mezhepleri; Yahudilikte ibadet; Yahudilikte toplumsal kurallar, örf ve adetler; Yahudi bayramları; Yahudiliğin diğer din mensuplarına bakışı; Yahudi Mistisizmi; Yahudi Mesihçiliğinin genel özellikleri işlenecektir.

FDB 604 İlahi Dinlerde Yiyecek ve İçecekler 303

İnsan hayatında önemli bir yeri olan yiyecek ve içecekler, dinî ritüeller için de önemli bir araç olmasından dolayı birçok dinin titizlikle üzerinde durduğu konulardan birisi olmuştur. Bu nedenle bu derste, öncelik olarak üç ilahî dinin çıktığı ve yayıldığı coğrafyalardaki, İlkel Kabile, Sâbiîlik, eski Yunan ve Roma, eski Anadolu, eski Mısır, eski Arap, Maniheizm, Zerdüştlük gibi dinlerin yiyecek ve içecek kuralları; Yahudilikte yiyecek ve içeceklerle ilgili koşer kuralları ve yasaklar; Hıristiyanlıktaki yiyecek ve içeceklerle ilgili kuralların oluşmasının tarihi süreci ve teşekkülü; İslam'da yiyecek ve içeceklerle ilgili helal ve haramlar işlenecektir.

FDB 605 Tarihsel ve Çağdaş Metotları İle Misyonerlik 303

Misyonerliğin başlangıcı Hz. İsa'ya kadar gitmektedir. Gerek Hz. İsa, gerekse ondan sonraki birkaç yüzyılda Hıristiyanlığı yaymaya çalışan insanların faaliyetlerinde gerçekten samimi oldukları tarihi rivayetlerden anlaşılmaktadır. Ancak iki bin yıllık süreçte misyonerlerin değişik gayelerle faaliyet içerisinde buldukları görülmektedir. Hıristiyanlığın Roma İmparatorluğu'nun devlet dini olduğu dönemden itibaren misyonerlik faaliyetlerinin çok değişik amaçlarla yapıldığı ve günümüze kadar geldiği bilinmektedir. Bu derste misyon, misyoner, misyonerlik terimlerinin tanımları, misyonerliğin amacı, metotları ve sonuçları ele alınacaktır.

FDB 606 Din ve Mitoloji 303

Din, mit ve mitoloji kavramlarının tanımı. Mitolojinin doğuşu ve gelişmesi. Din ve mitoloji arasındaki ilişkiler. Din ve mitoloji arasındaki farklar. Mitoloji ve efsane terimlerinin benzer ve farklı yönleri. Muhtelif kültürlerden mitoloji örnekleri.

FDB 607 Osmanlı Devletinde Gayrimüslim Cemaatler 303

Bu derste, gayrimüslim kavramı üzerinde yapılan tartışmalar; Osmanlı öncesi Anadolu'daki gayrimüslim cemaatler hakkında genel bilgi; Osmanlı devletindeki gayrimüslimlerden, Yahudiler, Hıristiyanlar (Maruniler, Keldaniler, Süryaniler, Ermeniler, Katolikler, Ortodokslar, Protestanlar) ve diğer dinlere mensup cemaatler hakkında genel bilgiler, bunların nüfus hareketlikleri; gayrimüslim cemaatlerin statüsü ve bunlara tarihi süreç içerisinde tanınan hakları incelenecektir.

FDB 608 Dinlerde Mesih ve Mehdi İnançları 303

Bu derste, mehdi ve mesih kavramlarının açıklanması; dinlerdeki mehdi-mesih ile kaynaklar; mehdi-mesih ile ilgili zaman ve mekan tasavvurları; mehdi-mesih'in ortaya çıkışı ile ilgili alametler; mehdi-mesih olarak kabul edilen şahsiyetler hakkında bilgi; mehdi-mesih kabul edilen şahsiyetlerin faaliyetleri; mehdi-mesihlerle ilgili semboller işlenecektir.

FDB 609 Dinsel Çoğulculuk 303

Dinsel çeşitlilik, dışlayıcılık, kapsayıcılık, çoğulculuk, dinleri değerlendirmede ölçüt sorunu, Kur'an'da diğer dinler, gelenekte diğer dinler, dinsel çoğulcuğun İslami versiyonu, İslam felsefesinde çoğulculuk, İslam teolojisinde çoğulculuk, İslam mistisizminde çoğulculuk.

FDB 610 Diyalog ve Dinler Arası İlişkiler 303

Çeşitli dinlerde hakikat doktrini, dinler için *öteki* olma, şiddet, çatışma, dini grup ve doktrinler, diyalogun neliği, dinler arası diyalogun kapsamı ve gücü, diyalog ve dünya barışı, dünyanın her yerinde diyaloga ilgili faaliyetlerin analizi, küreselleşme ve diyalog çabaları, diyaloga dayalı Kilise ve misyon faaliyetleri, diyaloga Kur'an'ın yaklaşımı, diyalogun nasıllığı.

FDB 611 Uzakdoğu Dinleri 303

Uzakdoğu dinleri olarak günümüzde dünya nüfusunun önemli bir kısmının kabul ettiği Hint, Çin ve Japon dinleri üzerinde durulacaktır. Bu dinlerden Hinduizm, Caynizm, Sihizm, Budizm, Konfüçyanizm, Taoizm ve Şintoizm gibi dinlerin ortaya çıkışı, tarihi gelişimi, inanç, ibadet ve ahlaki değerleri, kurucuları, temel felsefeleri ve öğretileri. Bu dinlerin günümüzdeki etkinliklerinin sebep ve sonuçları açısından ele alınması ve yayıldıkları bölgeler.

FDB 612 Kutsal Kitaplar 303

İlahi ve milli dinlerin kutsal kitaplarından Kur'an, Tevrat, İncil, Zebur, Avesta, Ginza gibi metinlerin ortaya çıkışı, tarihçesi ve içerik olarak değerlendirilmesi. Ayrıca dinlerdeki inanç ve ibadet konularının kutsal kitaplardaki bilgiler doğrultusunda karşılaştırmalı olarak ele alınması. Kutsal kitapların kaynak ve metin tenkitlerine yer verilerek, mevcut çelişki ve tutarsızlıkların ortaya çıkarılması.

FDB 613 Kitab-ı Mukaddes ve Kuran Karşılaştırmaları 303

Kitab-ı Mukaddes ve Kuran'daki temel tasvirler, anlatımlar ve kıssalar. Kuran ve Kitab-ı Mukaddeste geçen Tanrı, yaratılış, Adem, Havva, vahiy, kutsal kitap, metin incelemeleri, cennet, cehennem, ahiret tasvirleri, Nuh Tufanı, Yusuf Kıssası, iyi ve kötülük kavramları, topluluk ve kavim isimleri.

FDB 614 Dinsel Semboller 303

Sembolün tanımı, dinsel semboller ve anlamları. Dinsel semboller ile din ve kültür arasındaki ilişki. Sembol nedir? İşaretle sembol arasında ne fark vardır? Merkez sembolizmi; Tarih ve arketip; Dünyanın şekli; Mitlerin işlevi; Kozmik ve tarihi zaman; Sembolizm ve tarih; Vaftiz; Nuh tufanı ve su ile ilgili sembolizmler; Sembolizm ve inanç; Renklerin sembolizmi; Semboller ve kültürler.

FDB 615 Dinlerde Kurtuluş Öğretisi ve Eskatoloji 303

Kurtuluş kavramı, Tanrı merkezli ve Kilise merkezli Kurtuluş Öğretileri, Kurtuluş yolları, Kurtuluş amaçları, Ahiret öğretisi, Messianizm ve Binyılcılık, Ölüm ve ölüm sonrası, Yargı günü, Cennet-Cehennem, Reinkarnasyon doktrini, Dharma ve Nirvana doktrini.

FDB 616 Doğu ve Batı Kiliseleri 303

Hıristiyanlığın doğu ve batıda yayılması. Doğu Kiliseleri ve özellikleri. Yahudilik ve İslam'la etkileşimleri. Hıristiyanlığın Batıya yayılırken geçirdiği değişiklikler. Batı Kiliseleri, kiliseler arasındaki ihtilaflar, Doğu ve Batı kiliselerinin birbirlerine bakışları. İnanç, Ayin ve Litürjilerindeki benzerlik ve farklılıklar. Katolik, Ortodoks ve Protestan kiliseleri. Kiliseler ve din-devlet ilişkileri. Doğu ve Batı Kiliselerini birleştirme çabaları.

FDB 617 Klasik İslam Felsefesinde Metafizik Sorunlar 303

İslam düşüncesinin gelişmeye başladığı dönemden İbn Rüşd'ün ölümüne kadar geçen sürede problem olarak kabul edilen fikirler, İslam düşüncesinde önemli bir yer işgal etmektedir. Bu fikirlerden önemlileri varlığın zorunlu ve imkan dahilinde olmak üzere ikiye ayrılması, zorunlu varlığın da kendi kendine zorunlu ve başkasıyla zorunlu olmak üzere iki kısımda değerlendirilmesi, varlık hiyerarşisi, ruh (nefs) ve ruhun hudus ve kıdemi meselesi, ölüm ve ruhun ölümsüzlüğü, peygamberlik, vahyin mahiyeti, filozof ve peygamber mukayesesi, nedensellik ve buna benzer sorunlardır. Bu sorunlara Kindî, Farabî, İbn Sina, Sühreverdî, Gazalî ve İbn Rüşd gibi filozofların yaklaşımları ve bu arada birbirlerine karşı eleştirileri klasik İslam düşüncesinin önemli konularını oluşturmaktadır.

FDB 618 Endülüs'te Felsefe 303

Batı İslam dünyası da denilen Endülüs, düşünce tarihi ve özellikle de İslam Felsefesi için önemli bir yere sahiptir. Bu bağlamda felsefenin Endülüs'e girişi, Endülüs'te felsefeye ilgi gösterilmesinin sebepleri, felsefeye uğraşan ilk kişiler olan Öklidî, Mecritî, Kirmani, İbn Vakşı, İbn Hazm ve Umeyye b. Abdülaziz gibi kişilerin görüşleri, Endülüs'ün ilk filozofları olarak kabul ettiğimiz İbn es-Sîd el-Batalyevsî, İbn Bâcce, İbn Tufeyl ve İbn Rüşd'ün eserleri ve görüşleri önem arz etmektedir. Ayrıca Felsefeye karşı çıkılmasının sebepleri incelenmeye değerdir. Endülüs'ün Batı felsefesi ve özellikle de Yahudi felsefesi açısından da önemi büyüktür. İbn Daud Halevî, İbn Meymun, Samuel b. Matut ve Abravanel gibi Yahudi düşünürleri de bu bağlamda değerlendirilmelidir.

FDB 619 Hermetik ve İşrakî Düşünce 303

İslam Felsefesinde taraftar bulmuş iki önemli ekolden birisi olan İşrakî düşünce, Hermetik birtakım özellikler taşımasıyla dikkat çekmektedir. Bu bağlamda Hermetisizm ve bu düşüncenin İslam Dünyası'na girişi, Halid b. Yezid, Cabir b. Hayyan gibi ilk Hermetik düşünürler, İşrakilik ve İşrakiliğin Hermetisizmle bağlantısı, hikmetin İlahi kaynaklı olduğu düşüncesi ve bu düşünce doğrultusunda peygamberlerin, özellikle de Hermes denilen İdris peygamberin önemi vurgulanmalıdır. Ayrıca İşrakilik ve bu düşüncenin İslam düşünce tarihindeki önemi, Sühreverdî el-Maktul, İbn Kemmine, Şehrezorî ve Molla Sadra gibi İşrakî filozoflar ile bunların Osmanlılardaki uzantıları olan Nabî, Çeşmizade, Seyyid Hakim, Kebirizade ve Kethüdazade gibi düşünürler de üzerinde durulması gereken şahıslardır.

FDB 620 Felsefenin İslam Düşüncesinde Gelişim Süreci 303

Felsefenin İslam düşünce tarihinde geçirdiği gelişim süreci, Emeviler, Abbasiler ve Türklerde (Selçuklular-Osmanlılar) felsefenin algılanışının tarihi süreci, bununla beraber özellikle tercüme dönemleri, Beytülhikme'nin üstlendiği rol ve fonksiyon, varlıklı ailelerin felsefi etkinlikleri, Türklerde özellikle Osmanlılarda felsefenin geçirdiği serüven.

FDB 621 İslam Felsefesinde Ruh Telakileri 303

İslam filozoflarının ruhun mahiyeti ve konumu hakkındaki görüşleri, Ruhun kısımları, tümel ve tikel ruh, ruh ve beden ilişkisi. İlkçağ filozoflarıyla İslam filozoflarının ruh tetkiklerinin mukayesesi. Osmanlı düşünürlerinin ruh hakkındaki görüşleri, ölümden sonra ruhun durumu, meadın ruhani mi yoksa hem bedeni hem de ruhani mi olacağı gibi sorunlar.

FDB 622 İslam Felsefesinde Peygamberlik Nazariyeleri 303

Peygamberliğin mahiyeti, İslam düşüncesindeki yeri, İslam filozoflarının peygamberlik kavrayışları, peygamberliğin bilgi kaynağı olması bakımından yeri ve önemi, peygamberliğin gerekliliğinin akli olarak delillendirilmesi, vahiy, mucize gibi kavramların

peygamberlikle ilişkisi, filozofların vahyi algılayışının felsefi arka planı, kelimeler ve tasavvuf gibi disiplinlerdeki peygamberlik görüşleri ile filozofların görüşlerinin mukayesesi.

FDB 623 İslam Düşüncesinde Varlık Mertebeleri 303

Varlık ve varlık mertebeleri kavramının tanımı ve kavramsal çerçevesi, ilk çağdan İslâm filozoflarına kadar "varlık mertebeleri" düşüncesinin tarihi seyri. İslam filozofları tarafından varlık mertebeleri düşüncesine yer veren Kindî'nin Oluş ve Bozuluşun Yakın Sebepleri isimli risalesi, Fârâbî'nin, el-Medinetü'l Fâzıla'sı, Kitabu'l-Mille, Fusûlu'l-Medenî ve Füsûsu'l-Hikem'i; İbn Sînâ'nın, Şifâ'sı, (İlâhiyât), Uyûnu'l-Hikme ve en-Necât'ı, Amîrî'nin, el-Fusûl fi'l-Me'alimi'l-İlâhiyye ve et-Takrîr li Evcuhi't-Takdîr isimli eserleri, İhvân-ı Safâ'nın Risâili, Gazzâlî'nin Mişkatü'l-Envâr'ı, İbn Rüşd'ün Telhis'u ma Ba'de't-Tabiası, Sühreverdi'nin Hikmetü'l-İşrâk ve Telvihât'ı, İbn Miskeveyh'in el-Fevzu'l-Eşğar'ı'nın bu düşünceye kaynaklığı. Bunun yanı sıra varlık mertebelerine Gazzâlî ve İbn Rüşd tarafından yapılan tenkitler. Varlık mertebeleri düşüncesinin tenkidi ve günümüz varlık mertebeleri düşüncesinin imkânı.

FDB 624 Karşılaştırmalı Batı ve İslam Felsefesinin Problemleri 303

Batı düşüncesinde ele alınan felsefi problemler ile İslam felsefesinin problemleri ve kavramları. Metafizik/ontoloji ve onto-teoloji problemi. Bilgi kavramının tanımı, etimolojisi ve Batı düşüncesi ile karşılaştırılması. Bilgi-insan ilişkisi, bilgi-bilim, bilgi teorileri, idealizm, sansüalizm, realizm, monizm gibi kavramlar, bilginin kaynağı, bilginin değeri ve konusu, bilginin çeşitleri, felsefe ile ilimlerin ilişkisi ve ilimlerin sınıflandırılması. Felsefe-din ilişkilerinin batı düşüncesi çerçevesinde karşılaştırılması. Teizm, Ateizm, Deizm ve Panteizm gibi akımların bu çerçevede değerlendirilmesi. Tabiat ve ruhi varlık problemi, varlık tabakaları, tabiatın varlık kapsamını inceleyen kanunlar, Batı ve İslam düşüncesindeki yaklaşımlar. Varlık felsefesinde dış âlem probleminde Realizm, İdealizm, Monizm, Düalizm, Pluralizm gibi kavramlar. İslam ve Batı felsefelerinde karşılaştırmalı olarak ele alınacak olan ahlak problemi. Özellikle dini temelli ahlak ve dini temelli olmayan ahlak teorileri. Din dışı ahlak anlayışlarının temelleri. Kant ve ahlakı ve İslam düşüncesi ile karşılaştırması.

FDB 625 İslam Bilim Tarihi 303

7. yüzyıldan itibaren Müslümanların antik Yunan'dan aktardıkları ve kendilerinin geliştirdikleri bilimsel faaliyetler. Kuran'ın, özellikle tıbbi Tanrı'ya yakın bir sanat olarak kutsamasıyla tıp, astronomi ve astrolojinin İslam dünyasında gelişmesi. Müslümanların Hint matematiğiyle ilişki kurmaları, astronomi, geometri ve sayılar üzerine yapılan çalışmalar. Ebubekir Razi, İbn Sina, Cabir, İbn Rüşd ve Birunî gibi bilginlerin tıptan kimyaya, matematikten astronomiye kadar çeşitli alanlarda yaptıkları özgün buluşlar. Bilimin tanımı, bilim felsefesinin konusu, bilim-felsefe ilişkisi gibi konuların yanında, bilim tarihinin gelişimi. Özellikle Sümer, Mezopotamya, Hint, Çin, Eski Türkler ve Antik Çağ Yunan düşüncesinde bilim konuları. İslam dünyasında bilim konusunda Kur'an ve hadislerde bilim, bilim müesseseleri, bilim dalları (astronomi, matematik, tıp, kimya, fizik, coğrafya). Türk İslam dünyasında önemli bilim adamları.

FDB 626 İslam Düşüncesinde Sanat ve Estetik 303

İslam düşüncesinde Kur'an, hadisler ve İslam düşünürleri çerçevesinde sanat ve güzellik alanında var olan değerleri konu alan felsefi bir disiplin söz konusudur. Bu bağlamda felsefenin güzeli ve güzelliği konu aldığı iyi, çirkin, hoş, trajik gibi güzellikle yakından ilişkili kavramlar ele alınır. Doğal nesnelere ve insanların ortaya koydukları ürünlerde sergilenen güzellikle ilgili yargılar ve insan yaşantısında söz konusu olan değerler, tavırlar, hazlar ve tadlar analiz edilir. İslam filozofları tarafından musiki ve estetik gibi alanlarda ortaya konan düşüncelerin tarihi gelişimi ve günümüze yansımalarının felsefi çerçevesi ele alınır. Aşkıta, güzellikte, sanatta, estetikte, şiirde, edebiyatta, kıssacılıkta, mimaride ve yazıda sanat ve estetiğin analizi ve felsefi temelleri üzerinde durulur.

FDB 627 İslam Kozmoloji Öğretileri 303

İslam düşüncesinde tabiat bilimi yapmak ve varlığın ana ve esas yapısının temelini araştırmada kozmolojiden yararlanmak geleneği İslam filozoflarının hemen hepsinde mevcuttur. Yunan düşüncesinden devralınan önemli varlık ve ontoloji problemlerinden biri de kozmoloji öğretisidir. Bu öğretiyi İslam filozofları ile Yunan filozofları arasındaki metodolojik ve problematik yaklaşımların tespitinden başlayarak İslam düşüncesinde gelişen kozmoloji öğretileri ele alınır. Kozmozun inceleme ilkeleri, vahiy ve tabiat ilişkisi, evrenin ana ve esas yapısı, mikrokozmos ve makrokozmos arası ilişki, dünyanın yaratılışı ve sonraki tarihi, tabiatı incelemenin metotları, evren ve bölümleri, varlık hiyerarşisi, astroloji, varlığın anatomisi gibi problemler üzerinde durulur. İslam filozoflarından Kindî, Fârâbî, İhvan-ı Safâ, Biruni ve İbn Sînâ'nın bu konudaki görüşlerine yer verilir.

FDB 628 Çağdaş İslam Felsefesinin Sorunları 303

İslam felsefesinin tarihi birikiminin günümüz çağdaş dünyaya aktarımı ve bu aktarımda yaşanan sorunların ele alınışı, günümüz insanının fikri ve zihni yapısında yaşadığı problemlere aradığı cevaplara karşılık bulma çabası bu dersin ana amacı ve konusudur. İslam felsefesinin klasik çağlarında yaşanan tartışmaların günümüzde ne ifade ettiği veya ne ifade etmesi gerektiği, İslam felsefesinin kavramlarının ve günümüz felsefi düşüncesine aktarımı ve güncelleştirilmesiyle birlikte günümüz çağdaş insanı için nasıl bir anlam ifade ettiği veya edeceği üzerinde durulur. Genelde felsefenin, özeldir İslam felsefesinin varlık, bilgi ve değer gibi üç önemli alanının teorik ve pratik yönünün, günümüz düşüncesine ve hayata uygulama alanlarına nasıl bir katkı sağlanabilir? sorusunun cevabı bu derste aranmaya çalışılır. Günümüz İslam felsefesinin sorunları arasında kabul edilen, felsefenin adlandırılması sorunu, konusu, gayesi, ekoller sorunu, kaynakların özgünlüğü, Tanrı ve tabiat anlayışı, yöntem sorunları ve güncellenmesi gibi sorunlar ele alınır.

FDB 629 Klasik Dönem Sosyoloji Teorileri 303

Kuram ya da teori, sosyolojide birtakım olgu ve olgusal ilişkileri açıklayan kavramsal bir sistemdir. Her kuram kavramlarla örülmüş bir bütün üzerine kurulmuştur. Sosyolojide kuram, yapılacak çalışmalara zemin oluşturması açısından oldukça önem arz etmektedir. Bu derste, klasik sosyoloji döneminin önemli temsilcileri olan Auguste Comte, Emile Durkheim, Karl Marx, Max Weber ve Georg Simmel'in sosyoloji kuramları ele alınacaktır.

FDB 630 Çağdaş Sosyoloji Teorileri 303

Günümüzün değişen şartları, toplumsal olguları çözmeye ilişkin olarak klasik dönemde üretilen teoriler yerine, günümüz toplumsal gerçekliklerine daha uygun yeni kuramlar ileri sürmeyi zorunlu hale getirmiştir. Bu bağlamda, işlevselcilik, yapısalcılık, çatışmacı kuram, sembolik etkileşimcilik ve feminist kuram gibi çağdaş kuramlar ortaya çıkmıştır. Bu derste, söz konusu kuramlar ele alınacaktır.

FDB 631 Din, Toplum ve Kültür İlişkileri 303

Din, önemli bir toplumsal olgu olarak, kültürün en önemli öğelerinden birisi olup, toplumsal ilişkiler ağının hemen her alanında etkisini göstermektedir. Bu bağlamda derste, din, toplum, kültür ilişkileri ve etkileşimi, İslamiyet üzerine sosyolojik çalışmalar ile Türk toplumunun dini yaşayışı konuları sistematik din sosyolojisinin ve özellikle de yapısalcı, yeni yapısalcı, işlevselci, çatışmacı, vb. çağdaş ekoller ve akımların yaklaşımları yardımıyla karşılaştırmalı ve sistematik bir çerçevede ele alınacaktır.

FDB 632 Yeni Dini Hareketler Sosyolojisi 303

Pozitivist bakış tarzı dini, toplumsal evrimin ileri dönemlerinde önemini büyük ölçüde yitirecek bir olgu olarak görmekteydi. Oysa tarihsel süreç, söz konusu öngörünün tersine işlemiş, modernleşmenin mutlu edemediği insanlık, yeniden dinsel değerlere sahip olma arayışlarına girmiştir. Bunun sonucunda, özellikle 1970'li yıllardan sonra, başta Amerika olmak üzere, Batı toplumlarında eskilerin yanında, modern toplum gereksinimlerine uygun yeni dinsel hareketler içerisinde yer almaya başlayan bireylerin sayısı gittikçe artmaya başlamıştır. İşte bu derste, çağdaş toplumlarda yeni bir fenomen olarak kendini gösteren söz

konusu yeni dini hareketler ile bunları açıklamaya yönelik kuram ve yaklaşımlar ile bu hareketlerin etki ve sonuçlarına ilişkin tartışmalar ele alınacaktır.

FDB 633 Türk Din Sosyolojisi 303

Batılı din sosyologları, genel olarak kendi toplumlarının dinî-sosyal yapılarına uygun bir din sosyolojisi geliştirmişler, ülkemizde din sosyolojisi de uzun müddet Batıdaki çalışmaların tekrarından öteye geçememiştir. Ancak, son zamanlarda ülkemizdeki din sosyologları arasında, Türk toplumunun kendi dinî-sosyal gerçekliklerine dayalı bir Türk Din Sosyolojisi oluşturulması gereği sıkça vurgulanmaya başlamış; bu bağlamda yeni birtakım açılımlara gidilmiştir. Bu bağlamda derste, Türk Din Sosyolojisinin gerekçeleri, önemi, metot ve teknikleri ile ilgi alanları üzerinde durulacaktır.

FDB 634 Din Sosyolojisinde Akımlar 303

Klasik dönem sosyolojisi içerisinde dinî konulara önemli bir yer ayrıldığı bilinmektedir. Bununla birlikte, ileriki yıllarda sosyolojinin bir alt dalı olarak gittikçe önem kazanan din sosyolojisinde, günümüz şartlarına uygun olarak yeni akım, eğilim ve cereyanlar doğmaya başlamıştır. Bunlar: Formel ve fenomenolojik eğilim, dini morfoloji, etnolojik ve antropolojik eğilim, sosyografik din sosyolojisi ve günümüz çağdaş din sosyolojisi gibi belli başlı akım ve eğilimlerdir. Bu derste, söz konusu akım ve eğilimlere yer verilecektir.

FDB 635 Spss Uygulamaları 303

Bu derste SPSS paket programı çerçevesinde; sosyal bilimlerde kullanılan istatistiksel teknikler, bu tekniklere ilişkin data toplama, data girişi, data temizliği ve data analizinin nasıl yapılacağı incelenecektir. Uygulamalı alan araştırmaları için ölçek geliştirme, örneklem seçme, veri toplama teknikleri, gözlem konusunda dikkat edilecek hususlar belirlenecek, araştırma modelinin kurulması, araştırmanın aşamaları, her aşamada nelerin nasıl yapılacağı tartışılacaktır. Frekans dağılımı, yüzdellikler gibi basit istatistiksel analizler yanında ölçeğin güvenilirlik ve geçerliliği, chi-kare, t-Testi, Anova ve korelasyon analizleri yapılacak ve sonuçlar yorumlanacaktır.

FDB 636 Bilgi Sosyolojisi 303

Bu derste bilimsel bilgi tipleriyle toplumsal yapılar arasındaki ilişkiler incelenecek, bilginin toplumsal değişme ve gelişmedeki rolü ortaya konacaktır. Bilginin kültürel ve toplumsal şartlara bağlı olarak nasıl şekillendiği ve sosyo-kültürel yapıları nasıl etkilediği tartışılacaktır. Bilgi, bilgi kuramları ve çeşitli düşünürlerin bu konudaki çalışmalarının incelenmesi bu dersin amacını oluşturmaktadır. Toplumsal bilginin çeşitli görünümleri güncel olaylarla ilişkilendirilerek tartışılacaktır.

FDB 637 Din-Devlet İlişkisi 303

Bu derste din-devlet ve toplum ilişkilerinin tarihsel süreci incelenecektir. Batı toplumlarının geçirdiği laikleşme, sekülerleşme ve demokratikleşme süreçleri incelenecek, ayrıca Türk toplumunun tarihsel süreçte geçirdiği laikleşme, sekülerleşme ve demokratikleşme süreci ve bu sürece ilişkin sorunlar ve Türk toplumunun yaşadığı deneyim ile batılı toplumların yaşadıkları deneyimler karşılaştırmalı olarak ele alınacaktır.

FDB 638 Türk Toplum Yapısı 303

Bu derste Türkiye'nin sosyo-ekonomik yapısı, nüfus, tabakalaşma, fiziki ve kültürel yapı üzerine durulacaktır. Sosyal yapıya kuramsal çerçeveden bakılırken, Türkiye'nin sosyal yapı özellikleri de ele alınarak konu somutlaştırılacaktır. Türkiye'de sosyoloji disiplinin gelişimi, toplumsal yapı ve kurumlarla olan etkisi incelenecek, Türkiye'deki sosyologlar ve din sosyologlarının bu konudaki fikirleri tartışılacaktır. Türk sosyolojisinin potansiyel sorunları ve zenginlikleri üzerinde durulacaktır.

FDB 639 Türkiye'de Dini Gruplar 303

Grup, din ve dini grup kavramlarının tanımlanması, grupların oluşumuyla ilgili kuramların incelenmesi, farklı grup tipleri, ana dini bünyenin, mezheplerin, tarikatların, cemaatlerin ve marjinal dinsel grupların oluşum süreci ve bu süreci etkileyen temel faktörler,

iç ve dış dinsel gruplar arası ilişkilerin doğası ve dinsel gruplar arası ilişkileri belirleyen sebepler. Sosyal gruplar ve sosyal hareketler çerçevesinde dini grup ve dini hareketlerin kavramsal analizleri, yeni sosyal hareketlerin sosyolojik bağlamı ve sosyolojik uzantıları. Türkiye’de dini gruplar ve yeni dini hareketlerle ilgili çalışmaların değerlendirilmesi.

FDB 640 Sosyal Değişme Teorileri 303

Sosyal değişme olgusunun kültürel, politik ve ekonomik içeriği hakkında bilgi verilecek, sosyal değişme teorileri ve bu teorilerin sahipleri olan sosyologların fikirleri irdelenecektir. Tarihsel gelişim süreci içerisinde sosyal değişimin sosyo-kültürel sonuçları tartışılacaktır.

FDB 641 Din Öğretiminde Öğretmen Yetiştirme 303

Din dersi öğretmenliğinin tarihi gelişimi, Hz. Peygamber dönemi, Hz. Peygamberden sonraki dönem, Osmanlı dönemi, Tanzimat dönemi, Cumhuriyet dönemi. Darulfünun İlahiyat Fakültesi, Ankara İlahiyat Fakültesi, Yüksek İslam Enstitüleri ve İslami İlimler Fakültesinin müfredat programları, öğretim elemanları ve öğrenci seçimi başlıkları altında din eğitimi öğretmeni yetiştirme açısından değerlendirilmesi. 1982’de din eğitimi kurumlarının yeniden düzenlenmesi. İlahiyat Fakültelerinin 1982-1998 yılları arasındaki müfredat programlarının din eğitimi öğretmeni yetiştirilmesi açısından değerlendirilmesi. 1998 yılından itibaren İlköğretim I. kademeye din eğitimi öğretmeni yetiştirmeye yönelik olarak İlahiyat Fakültelerinde DKAB öğretmenliği bölümünün açılması. 2007 yılında Eğitim Fakülteleri bünyesinde din eğitimi öğretmeni yetiştirmeye yönelik DKAB öğretmenliği bölümünün açılması. İlköğretim II. kademe ve ortaöğretime din eğitimi öğretmeni yetiştirme.

FDB 642 Din Eğitiminin Klasik Kaynakları 303

İlk dönem İslam eğitimcileri ve eserleri. İbn Sahnun, Adâbu’l-Muallimin. Kâbisi, Risaletü’l-Mufassala li Ahvali’l Müteallimin ve Ahkami’l Muallimin. Maverdi, Edebü’d Dünya ve’l-Din, Zernuci, Ta’limül-Mütaallim. İbn Cem’a, Tezkiretü’s-Sami ve’l-Mütekellim fi Adabi’l-Alim ve’l-Müteallim. Ahmed Çelebi, İslam’da Eğitim Öğretim Tarihi. M. Dağ-H. Raşit Öymen, İslam Eğitim Tarihi. Din eğitiminin klasik kaynaklarında eğitim ve öğretime ilişkin görüşler ve bu görüşlerin analiz ve tahlili.

FDB 643 Din Eğitim Kurumları I 303

Osmanlılardan önce İslâm dünyasında medreseler. Nizamiye ve Mustansiriye medreseleri. Umumi medreseler. İhtisas medreseleri, daru’l-hadisler, daru’t-tıplar, daru’l-kurrallar. İlk devir Osmanlı medreseleri. İznik, Bursa ve Edirne medreseleri. Fatih ve Süleymaniye medreselerinin kuruluş ve öğretim düzeni. Medreselerin dereceleri ve tahsil müddetleri. Medreselerde okutulan dersler ve kitaplar. Medreselerde eğitim öğretim metodu. Medrese öğretim kadrosu, müderris, muid, mufid, talebe. Meslek ve ihtisas medreseleri. Medreselerin bina ve müstemilatı. Müderrislik, müderrislerin imtihanları. Sıbyan okulları, Enderun Mektebi, Cami.

FDB 644 Din Eğitim Kurumları II 303

Cumhuriyetimizin kuruluşunun ilk yıllarında İmam-Hatip mektepleri, İmam Hatip Mekteplerinin programları, İmam-Hatip mekteplerinin kapatılışı. Darulfünun İlahiyat Fakültesi’nin müfredat programı. 1950’li yıllarda İmam-Hatip Okullarının açılması. İmam-Hatip Okullarının İmam Hatip Lisesine dönüşmesi. İmam Hatip Liselerinin programları. Ankara İlahiyat Fakültesinin açılması. Yüksek İslam Enstitülerinin açılması ve öğretim düzeni. 1982 yılında Yüksek İslam Enstitülerinin İlahiyat Fakültelerine dönüştürülmesi. 1993 yılında yeni İlahiyat Fakültelerinin açılması. İlahiyat Fakültelerinin müfredat programları ve öğretim kadrosu. İlahiyat Fakültelerinin programlarında zaman içinde yaşanan değişiklikler. Kur’an kurslarının günümüze kadar geçirdiği aşamalar. Kur’an kurslarının öğretim düzeni.

FDB 645 Din Öğretiminde Yeni Yöntemler 303

Din öğretiminin kuramsal temelleri, din eğitimi ve hedef davranışlar, Kur’an’ı anlamada yöntem, Kur’an’ı anlama ve yorumlamada üç temel alan, Kur’an ve hadis eğitimi

konusunda yeni bir yöntem önerisi, iki aşamalı 4M formülü, eğitim yöntemleri ışığında vaazda yöntem, torik ve pratik açmazlarıyla kültürel miras öğretimini sorgulayan bir deneme, din öğretimi çerçevesinde kültürel miras, muhteva merkezli-öğrenci merkezli bir öğretim malzemesi olarak kültürel mirasın örnekliliği, yetişkinler din eğitimi, mahiyeti, imkanları ve problemleri, din öğretimi özgürleştiren bir süreç olabilir mi?, din öğretimi, otorite, özgürlük, din öğretimi ve yöntem sorunu, bankacı model, problem çözücü model, din öğretiminde yeni yönelişler, din öğretiminde dikkat edilmesi gereken temel ilkeler.

FDB 646 Yaygın Din Eğitimi 303

Yaygın eğitimin tanımı, yaygın eğitim alanları, yaygın din eğitimi kavramı, yaygın din eğitiminin anlamı, yaygın din eğitiminin eğitim programları ve öğrencilerin özellikleri, yaygın din öğretiminde ilke ve yöntemler, yaygın din öğretiminde planlama ve değerlendirme, yaygın din eğitiminin alanları (aile, Kur'an kursları, camiler, kitle iletişim araçları, çocuk ıslah evleri, cezaevleri, yetiştirme yurtları, hastaneler, eğitim merkezleri, dini yayınlar, panel ve konferanslar), yaygın din eğitimi alanında karşılaşılan problemler ve çözüm yolları.

FDB 647 Dini Kavramlar ve Öğrenme Ortamları 303

Din öğretiminde kavram öğretiminin, bireyin kişilik gelişimine, sosyalleşmesine, yaşamını anlamlandırma çabasına, anlamlı öğrenmeler gerçekleştirmesine, öğrendikleri ile günlük yaşamı arasında ilişki kurmasına, problem çözme becerisini geliştirmesine ve bireyselleşmesine olan etkileri. Dini kavramların öğretiminde uygun öğrenme ortamlarının hazırlanması.

FDB 648 Ahlak Eğitimi 303

Ahlakla ilgili temel kavramlar incelenecek, eğitim-ahlak ilişkisi işlenecek, ahlaki gelişim ile ilgili kuramlara (Kohlberg, Piaget ve Gilligan vb.) yer verilecek, ahlak eğitiminin psikolojik, sosyolojik, felsefi ve dini temelleri konu edilecektir.

FDB 649 Avrupa Birliği Ülkelerinde Din Öğretimi I 303

Avrupa Birliği ülkelerindeki din öğretimi bağlamında, Kültürler arası, Mezhebe dayalı, Mezhepler arası ve Mezhepler üstü din öğretimi modellerinin genel hatlarıyla ele alınması, bu ülkelerde din öğretiminin genel eğitimdeki yeri konusuna yer verilmesi.

FDB 650 Avrupa Birliği Ülkelerinde Din Öğretimi II 303

Almanya, Avusturya, Belçika, Danimarka, Fransa, Hollanda, İtalya, Yunanistan gibi Avrupa Birliği ülkelerindeki din öğretimi modelleri ve uygulamalarının tanıtılması, Türkiye'deki din öğretimi ile karşılaştırmalı olarak incelenmesi.

FDB 651 Din Eğitimi Alan Araştırma Yöntemleri 303

Bu ders, bilimsel bir araştırmanın yapılmasında izlenmesi gereken yolları bilim ve bilimsel araştırmanın temel ilkelerine yönelik anlayışı da geliştirerek vermeye çalışan bir derstir. Derste, bilimsel araştırma ve bilimsel yöntem çerçevesinde, araştırma planının hazırlanması, problem belirleme, hipotez geliştirme, veri kaynakları, veri toplama yöntem ve teknikleri, verileri analiz etme ve değerlendirme ile raporlaştırma süreçleri işlenecektir.

FDB 652 Din Öğretiminde Program Geliştirme 303

Program geliştirme ile ilgili temel kavramlar, eğitimde program geliştirmenin kuramsal temelleri (tarihi, felsefi, psikolojik ve toplumsal temeller), eğitim programı tasarımı ve modelleri, program geliştirme süreci (planlama, tasarı hazırlama, deneme-değerlendirme, programa süreklilik kazandırma), başlıca program geliştirme modelleri, örgün eğitim içerisinde din öğretiminin yeri, hedefleri ve hedeflerin belirlenmesini etkileyen temel faktörler, din öğretimine özgü program geliştirme modelleri.